

VASÁRNAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI

KÉPES HETILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

V., Báthory-utca 24. szám.
(„Faluk” Országos Földművelésügyi Osztály)

Telefon: Automata 294-52.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési díjak, a m. kir. földművelésügyi miniszter által időnként kiadott „Rádiós gazdasági előadások” című fűzetekkel együtt:
Egész évre 4, 1/2 évre 2, 1/4 évre 1 P

Budapest, 1933.

XIV. évfolyam, 51. szám.

1933. december 17.

A községek II. országos Kongresszusa

Irta: TÖLGYES ISTVÁN dr., a Faluszövetség igazgatója

Ilyenkor télen, amikor a külső mezőgazdasági munkák szünetelnek, kezdődne a falu hosszu, gondtalan évi pihenője. Meglehet, hogy vannak még országok, ahol a falu lakossága a téli hónapokat valóban pihenéssel és vigassággal tölti el. Fájdalom, a magyar falvak népe a határon innen és túl gondterhes arcokkal várja a téli hónapok elmúlását és a rügyfakasztó tavasztól reméli a jobb idők beköszöntését.

Hol van az az idő, amikor a magyar falu is boldog meglepedéssel töltötte a telet? Talán el is felejtettük, hiszen tizenöt éve tart egyfolytában a didergő tél e csonka hazában.

A sors gyakran mért olyan csapást a magyar népre, amelynek súlya alatt más népek végleg eltűntek és elszórták a nagy világban. Bennünket a nagy nemzeti megpróbáltatások mindig megacéloztak és megerősítettek a további küzdelmekre. A történelem folyamán csonka országunk területe esett legtöbbször áldozatul és a nemzeti élet Nagy-Magyarország területének különböző részein virágzott és fejlődött tovább. Most fordított a helyzet. E csonka területen kell a magyar életet olyan tökéletessé fejleszteni, hogy egyrésztől a mágnes vonzó szerepét tölthesse be az elszakított területek felé, másrésztől pedig, hogy élő bizonyosság legyen az egész világ előtt, hogy kulturális, gazdasági és szociális téren a fejlett nyugathoz való tartozandóságra joggal tarthatunk igényt.

A kétségbeesés és lemondás nem jó tanácsadó. A bajok állandó hangoztatása anélkül, hogy egyidejűleg a nehézségekből megszabadító módokat keresnénk, önkéntelenül a beletörődés érzésének adna helyet. Társadalmi életünket az adott viszonyokhoz kell szabnunk, úgy azonban, hogy az egyúttal előrehaladást, a fokozatos emelkedést is, jelentse.

A magyar falusi társadalom boldogulását munkáló szervezet, a Falu Országos Földművelésügyi Kongresszusa az előbb említett céloktól indítva hívta össze a Községek II. Országos Kongresszusát. A kongresszus komoly igyekezetét biztosítják azok a tiszteltreméltó nevek viselői, akik nemzeti életünkben fontos helyet töltenek be és akik a Faluszövetség felkérésére szívesen vállalták a magyar falu sorsának javítására irányuló támogatást. A szakbizottságokban tárgyalásra kerülő gyakorlati javaslatokat a falusi társadalom életét és orvoslásra váró bajait jól ismerő kiváló szakemberek fogják előadni. A tárgysorozat összeállításánál tekintettel voltunk arra, hogy olyan kérdések kerüljenek most tanácskozássá, amelyek a fejlődésnek elengedhetetlenül fontos részei, mert azok megol-

dása nélkül nem remélhető a nemzet lelki és anyagi birtokállományának továbbfejlesztése.

Ki ne érezné a mostani viszonyok között saját háztartásának gondjait? Ki ne kívánná, hogy a községek háztartása is mielőbb egyensúlyba kerüljön, hiszen annyi életbevágóan fontos feladatot kell ellátni ebből. A falu jegyzője és a falu bírása mennyi gonddal küzdve, igyekeznek egy község társadalmának érdekeit szolgálni. A magyar tanya népe, ez az elhanyagolt terület, a magyarság virágos mezeje lehetne. De még ma is elzárt, uttalan világ ez, ahol gyakran hónapokra megszűnik az élet, hiszen még a közvetlen környezettel is lehetetlen a közlekedés. Nagy kincsét: acélos buzáját és egyéb jószágát pedig milyen nagy szeretettel fogyasztotta hosszú évszázadokon keresztül a közös

Sir Robert Gower angol képviselő és Bethlen István gróf megérkezése Angliából Budapestre

birodalom lakossága. Cserébe mit kapott ezért a szinmagyar nép? Joga volt, ha a magas érdekek úgy parancsolták, legszebb virágait, a harmatos lelkü ifjúságát is feláldozni. És mit adtak ezért? Iskolát, orvost, kórházat? Csonka sorsunkban ötven év mulasztását kellett pótolnunk néhány év alatt, amikor az elemi iskolák ezreivel hintettük tele a nagy magyar Alföldet. Milyen nagy szellemi értékek pusztultak el itt hosszú évtizedek alatt. Pedig mennyit használhattak volna az innen kikerülő östehetségek a nemzetnek! Sokan vitatkoznak azon, hogy a szellemi igények kielégítését meg kell hogy előzze a gazdasági megerősödés. Nagy-Magyarországra általában úgy szeretnek hivatkozni, hogy az Kánaán földje volt. Ma pedig csak a nyomorúság jutott osztályrészül. Mit tettünk azonban kánaáni állapotunkban a magyar Alföldért? Nem most kellett-e nyomorúságunkban annyi mindent pótolnunk? Szívesen hivatkozunk agrár mivoltunkra. Mégis nálunk, ahol a lakosság nagyrésze ilyen egészséges foglalkozást űz, népességünk szaporodása más hasonló földműves államhoz viszonyítva hátrányban van.

Az anya-, csecsemő- és gyermekvédelmi intézmények megteremtésében nincsenek-e megbocsáthatatlan bűneink? Ezenként hetvenezer fakereszt és fejfa hirdeti a magyarságnak olyan területen való pusztulását, ahol az életet jelentő aranykalászt adó buzatenger hullámzik.

A magyar falusi társadalom megmentése érdekében akkor kezdődött az első komoly társadalmi munka, amikor a kifosztott földműves nép nem a tengerentuli kivándorlásban ismerte fel az egyetlen menekülő utat, hanem a szövetkezésben, egymás kölcsönös megsegítésében keresett és talált biztos védelmet. Ennek a munkának továbbfejlesztése maradt most és a jövőben is az egyetlen járható ut, amelyen haladva valóban megtalálhatja a magyar földműves és az egész falusi társadalom boldogulásának legbiztosabb zálogát.

A gazdasági életnek nincs olyan ága, ahol a szövetkezeti szervezkedés áldásos hatása odaadó, becsületos munkával nem volna biztosítható. A falusi társadalom hitellellátása, a szövetkezeti uton való beszerzés és értékesítés, sőt még a munkaerő felhasználása révén, a munkavállalkozó szövetkezetek utján, kiváló társadalmi rétegünk, a földmunkásságnak komoly eredményeket sikerült elérnie. A felemelkedéshez, az önállósághoz milyen komoly eredményeket jelentene a földbérli szövetkezetek további kiépítése.

Ehhez a boldogabb jövőendő biztosításához, a szakadatlan közös munkához hívjuk a magyar falusi társadalom kiküldötteit közös tanácskozás-

ra. Ezeknek a céloknak szolgálatában élünk, ezek a célok önmagunk és utódaink boldogulását és a magyar nemzetnek a történelmi határok között való továbbfejlődését jelentik.

A magyar igazság farca...

December hó 9-én haza érkezett Bethlen István gróf, a magyar igazság sulyosan vértezett bajnoka, angliai körújáról, ahol a felvilágosítás nehéz munkáját folytatta, de érkezését megelőzte bölcs és tapintatos nyilatkozata, amelyet a Magyar Távirati Iroda levelezője előtt tett a magyar sajtó és magyar nép számára. Ebből a nyilatkozatból sok okulást merithetünk a jövő tekintetében. Megállapítja elsősorban, hogy a mai európai helyzet kialakulásában Angliának döntő szerepe van, s minden országnak arra kell törekednie, hogy Angliát a saját igazságáról meggyőzze. Bethlen István szerint a világ békéjét nem fenyegeti fegyveres veszedelem. A fő baj: hogy a pénzügyi kérdések kialakulása teljesen bizonytalan. Egész Európa visszafajított lélekzettel lesi az amerikai kísérlet eredményét, amely minden államot érint. Még beláthatatlan gazdasági bonyodalmak következhetnek. Magyarország igyekezzék saját ereje megfeszítésével gazdasági életét és pénzügyi helyzetét megszilárdítani. A mezőgazdaságnak készenlétben kell tartania tartalékjait, hogy megóvja a nemzet létét a világválság közepette. Anglia megtalálta annak módját, — folytatja a volt miniszterelnök — hogy miként kell a mai nehéz időkben a pártellentéteket félretelve, összefogni és a nemzetet a sulyos helyzetből kimenteni. A nemzeti egység itt olyan gyümölcsöket termelt, amelyek ma már a gazdasági és pénzügyi megszilárdulás jeleit mutatják... Angliában persze. A dús gazdag, a győztes világbirodalomban. Az öt világrész vezető államában. Ott van meg az egység, hogy a beláthatatlan gazdasági bonyodalmakat a lehetőségig megelőzzék. És nálunk? Talán jobb, ha nem is beszélünk róla. Mi még hangosak vagyunk és egymás köntösét tépjük, mint a veszekedő utszéli koldusok. Hacsak Bethlen intelmei nem használnak...

Az érem másik oldala...

Bethlen Istvánnal érkezett Budapestre Sir Robert Gower angol képviselő is, hazánk nagy barátja, annak a több, mint kétszáz tagot számláló brit képviselőcsoportnak elnöke, amely a magyar revízió kérdését szorgalmazza. Sir Robert Gower december hó 11-én este a budapesti egyetemen előadást tartott egy szűk körű tudományos értekezlet kereté-

ben. Londonból való elutazása előtt Gower képviselő is nyilatkozott Bethlen István gróf angliai útjáról és megállapította az előadások nagy sikerét. Szerinte két körülmény kellett kedvező hatást. Egyik, hogy Bethlen a Magyarországtól elszakított nemzetiségek jogaiért sorompóba lépett. S a másik, hogy Bethlen munkáját oly nyíltan és határozottan támogatta a magyar kisebbség vezére, Eckhardt Tibor, aki belpolitikai téren szemben áll Bethlen István gróffal. Nos, mást mond-e az érem másik oldala? Alig. Talán csak másként, ami természetes is. Az izig-vérig harcos magyar Bethlen s a teljesen elfogulatlan, nyugodt brit képviselő nem egyformán láthatja a magyar ügyet, az bizonyos. Mint ahogy például mást lát az anya a gyermekében s a gyermek az anyjában. De mindenik utal az egység fontosságára. Bethlen a jövő egyetlen gyógyszerének, Gower a jelen legnagyobb érdemének tartja. Igazuk van. Egységben az erő. A gazdasági bonyodalmak csak közös meg egyezéssel gyűrhetők le, s a haza is csak azzal és azután állítható talpra. Üdvözljük a közös gondolatban találkozó két államférfiut... Itt említjük meg, hogy Sir Robert Gower, Trianon nagyszerű ostorozóját, rendkívül meleg és lelkes ünneplés kíséri budapesti tartózkodása során. A diákszervezetek lampionos küldöttséggel fogadták. A Revíziós Liga elnöksége vacsorát adott a tiszteletere és mindenütt, ahol csak megfordul, hála és köszönet sugárzik feléje...

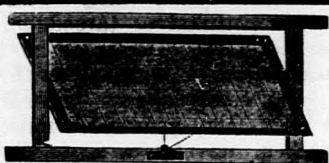
BELPOLITIKA

Képviselőház

A képviselőház december hó 5-iki, keddi ülésén folytatták a nyugdíjtörvény-javaslat vitáját. Vay Miklós báró megállapította, hogy a kormánynak volt ereje ebbe a nehéz kérdésbe belenyulni, hogy folytassa a munkátek csökkentésére irányuló munkát. Gáspárdy Elemér szerint a javaslat minden látszat ellenére a tisztségviselők érdekeit szolgálja.

A Ház december 6-án, 7-én, 8-án, Szeplőtlen fogantatás ünnepén, 9-én és 10-én, vasárnap, nem tartott ülést.

A december hó 4-iki, hétfői ülésen Maday Gyula azt hangsúlyozta, hogy a javaslat a trianoni kényszer folytán került a Ház elé, megszavazni nem öröm, de a javaslatot leszavazni megbocsáthatatlan nyugtalanítása volna a többi társadalmi osztálynak. Farkas Elemér szerint akkor, amikor a földbirtok teljesen összerokadva vergődik terhei alatt, a köztisztviselői

VASBOL KÉSZÜLT

ISTÁLLÓ és MAGTÁRABLAK

Drótbetétes üveggel

„TITAN“ szab. tetőablak

ÜVEGCSEREPEK

Minden égetett cseréphez nedveség elleni és hőszigetelő anyagok.

Steiner Béla Budapest, Báthory-u. 16

Építési anyagkereskedő

kenyér még mindig elég biztos. A javaslatot elfogadta.

A diákság vezetői a miniszterelnöknél

December hó 7-én Gömbös Gyula miniszterelnök magához kérte az egyetemi és főiskolai ifjuság vezetőit, akiket felhívott arra, hogy ismertessék előtte azokat a sérelmeket és panaszokat, amelyek orvoslását az egyetemi és főiskolai ifjuság kéri. Az ifjak vezetőit a miniszterelnök Hóman Bálint vallás- és közoktatásügyi miniszter jelenlétében fogadta. Az ifjuság kiküldöttei kérték, hogy az egyetemi felvételeket szabályozó törvények szigorúan betartassanak. Kérték, hogy az idegen egyetemeken szerzett diplomák nosztrifikálása mindaddig megszoríttassék, amíg a hazai diplomát nyert, végzett ifjak elhelyezéshez nem jutnak. Panaszolták azt, hogy a magánipar nagyrésze az elhelyezés tekintetében ugyszólván bojkottálja a végzett keresztény ifjakat. Végül kérték azt, hogy állítson fel a kormány olyan hivatalos szervet, amely az állásnélküli diplomások elhelyezésének kérdésével intézményesen foglalkozik.

Gömbös Gyula miniszterelnök Hóman Bálint vallás- és közoktatásügyi miniszterrel együtt kimerítően megbeszélte a megjelent ifjusági vezetőkkel az előadott sérelmeket és panaszokat s felhívta figyelmüket azokra a magasabb nemzeti szempontokra és kormányzati érdekekre, amelyeket e kérdések megítélésénél számításba kell venni. Ennek kapcsán elismerte, hogy az ifjuság panaszai nagyrésztben jogosultak s kilátásba helyezte az összes felvetett kérdések sürgős és alapos megvizsgálását.

A villányi kerület hivatalos jelöltje

A Nemzeti Egység Pártja elhatározta, hogy a Bleyer Jakab halálával megüresedett villányi kerületben jelöltet állít. A helybeli jelölőbizottság azt a kérést terjesztette a Nemzeti Egység Pártjának vezetősége és országos jelölőbizottsága elé, hogy fogadja el hivatalos jelöltként Hecken-

berger Gyula leánycsóki tb. kanonokot. A Nemzeti Egység Pártjának vezetősége és az országos jelölőbizottság Heckenberger Gyula jelölését elfogadta és így a villányi kerület hivatalos jelöltjeként Heckenberger Gyula veszt részt a választáson.

VILÁGKRÓNIKA

Spanyolország több városában december hó 8-áról 9-re virradó éjszaka anarchisták és kommunisták bombamerényletek és egyéb súlyos garázdálkodások egész sorát követték el. Valencia közelében felrobbantottak egy gyorsvonatot, mely egy ötven méter magas viaduktról a mélységbe zuhant. Több, mint ötven halálos áldozata van ennek a szörnyű merényletnek. Fellángoltak az egyházellenes tüntetések is. Égő templomok és kólostorok jelzik az anarchista forradalom útját. A kormány ura a helyzetnek, bár a napok óta folyó forradalmi mozgalmat még nem sikerült teljes egészében elfojtani.

A bolgár királyi pár október hó 10-én négy napos látogatásra Belgrádba érkezett. Az utazásnak az a célja, hogy a két ország között ezideig fennállott barátságtalan légkört megjavítsa. Lehetséges, hogy később a két ország kereskedelmi szerződést fog kötni egymással.

Az olasz fasiszta nagytanács december hó 6-án ülést tartott, melyen elhatározták, hogy Olaszország a Nemzetek Szövetségében való részvételéhez a feltételhez köti, hogy rövid időn belül gyökeresen átszervezzék a Népszövetség alkotmányát, működését és tárgykörét. Mussolini erélyes lépése óriási visszhangra talált s a Népszövetség átszervezésének terve

ellen csupán azok az államok emelnek aggodalmas kifogásokat, amelyek a háboru által szerzett hatalmi pozíciójukat és területüket féltik. A most felvetődött nemzetközi probléma lényegében az, hogy megvalósuljon-e a Páris-környéki békeszerződések revíziója, vagy sem. Mussolini ugyanis azért követeli a Népszövetség gyökeres reformját, hogy lehetővé tegye a békeszerződések módosítását. Érthető ezek után, hogy Benes ur és társai körömszakadtáig védik a mai Népszövetséget, szírehangokat fujnak felénk, de ugyanakkor támadják a revíziót és revízió esetére háboruval fenyegetnek; Franciaország pedig teljes egészében támogatja csatlósait. Megindult tehát a diplomaták utazgatása világszerte; Avenol, a Népszövetség főtáskára Párisban és Londonban járt, Benes, miután Kassán találkozott Titulescuval, Párisba utazott, sőt Paul Boncour francia külügyminiszter is európai körutra indul. Suvich olasz külügyi államtitkár pedig Berlinben tárgyal. A revízióért folyó küzdelem döntő stádiumba jutott.

Kállay miniszter nyitotta meg a baromfi-kiállítást

A Baromfitenyésztők Országos Egyesületének ideji kiállítását december hó 7-én nyitották meg a budapesti tenyészállatvásártelepen. Kállay Miklós földmivvelésügyi minisztert az egyesület elnöknője, Teleki Sándorné grófnő üdvözölte. Beszédében köszönetet mondott a kiállítóknak és a tenyésztőknek, akik nagy áldozatot hozva, részt vettek az ideji kiállításon, ahol megismerhetik egymás tenyészetét s beszerezhetik a tenyésztéshez szükséges friss állományt.

Megkezdődött a karácsonyfavásár a budapesti nagyvásártelepen.

Befejezésül kérelmet intézett a tenyésztőkhöz, hogy ne hanyagolják el a magyarfajta tyúkoknak, az ugynevezett parlagi fajtnak a tenyésztését, mert ezt megkívánja az export-lehetőség is.

Kállay Miklós földművelésügyi miniszter örömeinek adott kifejezést, hogy Telegi grófnő megemlékezett a magyar baromfitenyésztés kérdéséről is. Válaszában arra hívta fel a figyelmet, hogy baromfitenyésztőink ne mulasszák el a hazai fajtnak a nevesítését sem. A magyar baromfitenyésztésnek feladata az, hogy standardizált magyar törzset produkáljon. A husztyénység felé is kell haladnunk, mert a magyar baromfihus izletessége egyedülálló a világpiacra.

A miniszter ezután kíséretével végigjárta az összes pavilonokat s mindenütt nagy elismerését fejezte ki.

Hadik János gróf halála

Hadik János gróf december hó 10-én, vasárnap, hetvenéves korában Budapesten elhunyt. Vele ismét ki-dőlt a magyar politikai életnek egyik nagyalakja, akinek jellegzetes egyénisége mindig rokonszenvet tudott felkelteni maga iránt. Halála nagy vesztesége közéletünknek; a közérdek, a kisember mindig leghivebb szöszölőjét találta meg benne, aki nagy befolyását soha káros cél érdekében nem igyekezett felhasználni. Politikai ellenfelei is mindig tisztelték benne szókimondó igazságérzetét, törhetetlenségét és azt, hogy egész életében mindig az önzetlen közérdek vezette.

Hadik János gróf 1863-ban született Pálocon. Eredetileg katonának készült és főhadnagy volt, amikor megvált a katonai szolgálattól és nádaskai birtokára vonult vissza gazdálkodni. 1901-ben az országos politikába is bekapcsolódott, amikor szabad-élvü programmal képviselőnek választották. 1906 tavaszán belügyi államtitkár lett. 1908-ban a király belső titkos tanácsossá nevezte ki s a főrendiházban az ellenzéki politikának egyik irányítója volt. 1917-ben köz-életmezési miniszter volt. 1918 október 30-án a király kormányalakítás-sal bízta meg, másnap azonban a forradalom kitört, az új kormány és Hadik még az esküt sem tudta letenni. A bolsevizmus kitorése után letartóztatták, néhány heti fogság után azonban szabadon bocsátották. A forradalmak után a Közéletmezési Tanács bizottsági elnökeként működött és élénk tevékenységet fejtett ki az OMGE-ban. A felsőházban egyike volt a leggyakoribb szónokoknak, s élesen bírálta a kormány pénzügyi és gazdasági javaslatait. Elnöke volt a Kisbirtokosok Hitelintézetének és az Iparosok Országos Központi Szövetkezetének. Időközi választáson leg-utóbb a tornai kerületben lépett fel, és miután itt megválasztották, felső-

házi tagságáról lemondott. Mintegy félévvel ezelőtt influenzában megbetegedett és állapota az utóbbi hónapban súlyosra fordult. Hatalmas szervezete lassan összeropant és december hó 10-én délután fél hét órákor álmában lepte meg a halál, melynek közvetlen oka szivgyengeség volt.

Nagymagyarország utolsó minisz-

terelnökének halála mély részvétet keltett a politikai és társadalmi élet széles köreiben. December hó 13-án délután 2 órákor temették az Ország-ház kupolacsarnokából előkelő és igen nagyszámu gyászoló közönség jelenlétében. Ravatalára a felsőház, a képviselőház és a kormány koszorút helyezett.

A Faluszövetség megkezdte az országos kulturház kataszter összeállítását

Hirt adtunk arról a nagyszabásu mozgalomról, amelyet a Faluszövetség a kulturházak, illetve a népházak érdekében megindított. Kétségtelen, hogy a sokszor egyéni áldozatkészségből épült kulturházak jó része válságba került. Adósságok terhelik, amelyek miatt igen sokan, — jóhiszemű, lelkes emberek — kárt szenvedtek. Nem csoda tehát, ha a súlyos adósságokkal terhelt kulturháztól visszavonulnak a hivatott vezetők: félnek vállalni a terheket. Így aztán van kulturház és még sincs.

Azok a szerencsés községek, amelyeknek adósságmentes kulturházuk van, sincsenek sokszor jobb helyzetben. Ahol van néhány lelkes ember, akik törődnek a kulturházzal, ott tényleg eredményes munka folyik. Sok helyen azonban, ha meg is van a jóakarát, megfelelő irányítás hiányában a jószándék csak szándék marad.

A cél az volna, hogy minden köz-

ségben legyen kulturház, ez azonban a mai viszonyok között aligha valósítható meg. Az a fontos, hogy a már felépült kulturházak hivatásuknak megfeleljenek. Rendezni kell a kulturházak adósságait és kézbe kell venni a kulturházak szellemi irányítását.

Ennek a munkának alapvető része az országos kulturház kataszter, amely pontos adatokkal világít rá úgy az anyagi, mint a szellemi helyzetre.

Felkérjük ezuton is a kulturházakat fenntartó előjáróságokat, illetve egyesületeket, hogy forduljanak a Faluszövetséghez (Budapest, V., Báthory-u. 24.) és kérjék a kérdőív megküldését. Az a kérésünk, hogy a kérdőívet az arra illetékesek gondosan és pontosan töltsék ki, mert csak megbízható adatok birtokában tud a Faluszövetség eredményes munkát végezni ebben a nagyfontosságú és legelsősorban falusi érdekeket érintő kérdésben.

Jövő heti számunkhoz mellékeljük a VASÁRNAP NAPTÁR-t!

A VASÁRNAP NAPTÁR két hónapja folyó lelkiismeretes és gondos munka után elkészült. Nem tartjuk szükségesnek, hogy ez alkalommal ismét felsoroljuk mindazt, amit ez a pompás könyv magában foglal, hiszen néhány héttel ezelőtt teljes részletességgel beszámoltunk a készülő munkáról.

Most csak egyet hangsúlyozunk újra. A 164 oldalas ajándéknaptár újabb és még teljesebb bizonyítéka annak, hogy a VASÁRNAP valóban áldozatos munkát folytat és hogy a VASÁRNAP hasábjain „az önzetlenség, becsületesség, az olvasók százszázalékos kiszolgálása és a falusi nép érdekeinek védelme” nem üres üzleti szólam, hanem tettekkel bizonyított igazság.

A VASÁRNAP NAPTÁR-t — mint többször jelentettük — azok az előfizetők kapják meg, akiknek előfizetése legalább december hó

31-ig rendezve van. Hátralékos előfizetőknek — bármennyire fájjaljuk is — nincs módunkban naptárt küldeni. Reméljük, hogy ezt a kényeszerű elhatározásunkat természetesen és igazságosnak fogja találni mindenki.

Az ajándéknaptárakat december hó 21-én, csütörtökön éjjel küldjük szét, gazdag és több meglepetéssel szolgáló karácsonyi számunkhoz mellékelve. A karácsonyi hármás ünnepre tehát bőséges olvasnivalóról gondoskodik egyrészt karácsonyi számunk, másrészt a VASÁRNAP NAPTÁR.

Ha a hátralékban levő előfizetőink is szeretnék az ünnepekre kézhezvenni az ajándéknaptárt, úgy gondoskodjanak arról, hogy a fent jelzett időpontig rendezzék kötelezettségeiket. Ha azonban ennek mégsem tudnának eleget tenni, ez még mindig nem jelenti azt, hogy egyszers-

mindenkorra megfosztották magukat karácsonyi ajándékunktól. Amint ugyanis valaki a hátralékos díjakat rendezői és nem névszerint, hanem valóságosan előfizető (előrefizető) lesz, a **VASÁRNAP NAPTÁR-t** nyomban megküldjük címére. Mivel pedig hisszük, hogy valamennyi előfizetőnk meg akarja szerezni magának ezt a kitűnő naptárt, jelőre gondoskodtunk arról, hogy a később jelentkező igényeket is kielégíthessük és tartalékoltunk kellő számú példányt.

A **VASÁRNAP NAPTÁR-t** minden ujjonnan belépő előfizetőnk is megkapja. Lapunk terjesztését szívükön viselő gárdánk lelkes, nagyszerű munkát végző tagjainak figyelmét külön is felhívjuk erre a kedvezményre.

Az OMGE gazdahete

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület az elmúlt héten tartotta meg hagyományos gazdahetét Budapesten. A gazdahét kiemelkedőbb eseményei a következők:

Az OMGE igazgatóválasztmánya december hó 9-én ülést tartott, melyen többek között **Inárcsy-Farkas** László szava tette, hogy a magyar bankok a külföldi tartozásokra csak letéteket fogadnak el, nem pedig törlesztést. Pedig most a font és a dollár esésekor előnyösen lehetne a tartozásokat törleszteni. **Somssich** László gróf elnök ugyancsak hangsúlyozta, hogy ez a kérdés rendkívül fontos és az OMGE az ügy igazságos rendezése érdekében megteszi a szükséges lépéseket.

Az OMGE december hó 10-én, vasárnap, tartotta meg közgyűlését. **Somssich** László gróf elnöki beszédében megállapította, hogy az ideai rekordtermés súlyos kérdéseket vetett fel az értékesítésnél. A kormányknak sikerült hat millió mázsa búzát a külföldön elhelyezni, sajnos azonban ez nem mutatott a belföldön áremelő hatást. Fontos, hogy a jövő évi termés értékesítésére már most alapos tervet dolgozzanak ki, majd utalt arra, hogy az agrárrolló tovább tágult, ami eltolódást okoz a jövedelemelosztásban. A mezőgazdasági adósságrendezésre nézve el kell ismerni a kormány jószándékát, amely a legutóbb kiadott intézkedésekben is látszik. Azonban az adóssági kamatok csökkentése még nem elég. Elő kell segíteni a záloglevelekkel való adósságfizetést, mert nem méltányos, hogy az olcsó árfolyamon megszerzett zálogleveleket igen drágán vétessék meg a gazdával. A termények árának emelése kell, hogy főtörekvés legyen. Ezért van szükség a termelés irányítására. Tétlenül nem nézhetjük az eseményeket, nem lehet gazdasági szabadság akkor, amidőn az egész világ elzárkózik.

Ezután **Mutschenbacher** Emil dr.

ügyvezető-igazgató terjesztette elő az a javaslatot, hogy **Bernát** Istvánt válasszák meg az OMGE tisztületbeli tagjává, abból az alkalomból, hogy immár ötven éve tagja az OMGE-nak. **Bernát** István hálás érzelmekkel válaszolt a mindenünnen megnyilvánuló ünneplésre. **Mayer** Károly földmivélségi államtitkár szólalt fel ezután

és hangsúlyozta, hogy a földmivélségi miniszter a legnagyobb figyelemmel fogja kíséreti az elnöki beszédben elhangzott kívánalmakat. Utána **Vécsey** Pál a tisztántuli vidékek javára sürgetett kedvezményes vasúti tarifákat. A választások után egyhanguan vitéz **Purgly** Emilt kérték fel a harmadik alelnöki állás elvállalására.

Köszöntjük a falu követeit...

A szeretet minden szavával, a szó, a beszéd, a betű varázslatos erejével köszöntjük a magyar falu követeit az ország fővárosában, a **Községek Második Országos Kongresszusa** alkalmából.

Még élénken él lelkünkben az a pillanat, amikor a nagy világgés és zürzavar után, ezelőtt öt évvel először jött össze a barázdák harcosainak nagy serege, hogy egymás tüze-nél melengessük újra már-már eler nyedt nemzeti energiánkat és elinduljunk a második magyar honfoglalás kálváriás útjára. Még érezzük a falu erejének döbbenetes megnyilvánulását, amely akkor tett hitvallást az Isten, a haza, az élniakarás mellett, amikor keletről iszonyatos vérszapot hozott az északi szél.

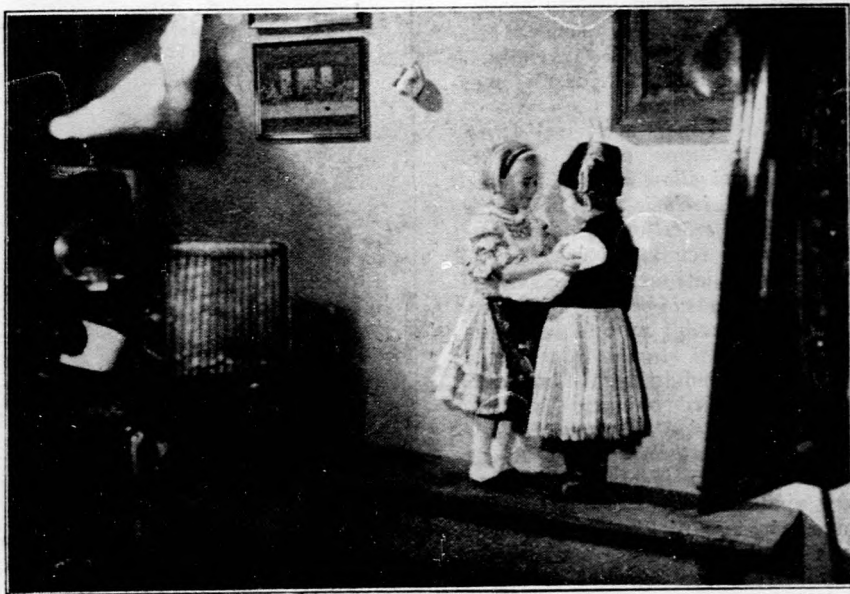
Mi, akik ott voltunk a községek nagy erőpróbáján, úgy éreztük, hogy ott férfiak, gerincek vannak, akik nem hajolnak meg az élet sorscsapásai alatt ingatag nádszálként, hanem acélos tölgyekként állják az idők száguldó viharát. És azóta e hitünkben sohasem csatlakoztunk.

A magyar történelem gondokból van szövő; ami nemzetünk útja nem rózsás, mert a sors kegyetlensége a rettenetes Trianon által egy népet sem fesztett úgy a kintpadra, mint minket és mégis a föld ereje, a magyar barázdák népe elbirt mindent.

Azóta az élet pörölycsapásai úgy zuhogtak ránk, mint amikor jégeső veri a földet és a válságostor csapásai ott pattognak a falu hátán, mégis Krisztusként cipeli ez a nemzet keresztjét, abban a hitben, hogy győz az igazság.

Most, amikor a második seregszemlét tartjuk, célunk egymás sokaságából megerősödni, de célunk megbeszélni és felfokozni a magyar föld termékenységét a legmagasabbra, millió és millió magyar sorsát szent elhatározással és kitartással megjavítani, akik ezen a földön a földért dolgoznak. Ez a második toborzás egyik alapvető feladata, mert törhetetlen a meggyőződésünk, hogy egy rendezett, meggazdagított és fegyelmezett államban újabb millió dolgozóknak lesz helye.

A magyar föld üde, kemény levegője özönlik be a két napon az ország fővárosába, hogy a **Faluszövetség** vezetése mellett hitet tegyen a nemzeti összetartozandóságról, amely épít, cselekszik és kiegyenlíti azokat a szakadékokat és mélységeket, melyek ma a város és a falu között fennállani látszanak. A **Faluszövetség** pedig, amely mindig ott harcolt a falu népe oldalán, ezen a két napon újra megmutatja erejét, fegyelmezetttségét, amikor a beszéd hatal-

A legkisebb szentistváni matyó-germek a filmfelvételkészülék előtt

mával az ország legilletékesebbjei szájából a lélek, a nemzeti elhivatottság egy darabkáját átviszi az egybegyűltekkéhez kérdéssel, felelettel, hívással, bátorítással és üzenettel. Mert a falusi ezrek lelkében ezernyi gondolat, vágy, remény, akarás vár feltámadásra.

És éppen azért mi azt hisszük, hogy amikor a falvak hatalmas ülésére az egész ország figyelme közepette elhangzik, megzendül a szó, akkor a gondolatok, elhatározások testet ölt-

nek és életre kelve összesűrűsödnek, hogy kiépítsék a száz kapus jövődőt, amelyben a tettek foglalják el a királyi trónt.

Ebben a gondolatban üdvözljük a *Faluszövetség* katonáit, a magyar mezők követeit itt az ország fővárosában, hogy érezzék magukat jól és vigyék majd el magukkal falvaikba a magyar legyőzhetetlenség és élni akarás újabb tüzet, amely cikázó villámként csapott ki a községek nagy tanácskozásából.

„Jóbarátaink gárdája“ nagyszerű munkát végez

Örömmel és büszkeséggel, a becsületes munka sikerébe vetett megújodott hittel jelentjük a *VASÁRNAP* valamennyi hozzánk ragaszkodó és munkánkat megbecsülő olvasójának, hogy a lap árának két és fél hónappal ezelőtt történt, páratlanul nagymértékű leszállítása már eddig is gyönyörű eredményeket értelt.

Ez a komoly siker újra két régi igazságra tereli a figyelmet. Az egyik az, hogy a jó portékának, akkor ha olcsó, még a legsúlyosabb viszonyok közepette is van kelendősége. A másik pedig az, hogy a tiszta eszközökkel, odaadással és teljes lélekkel csinált újság megtalálja az utat az olvasóközönség szívéhez.

Büszkék vagyunk arra, hogy felismerve a mai idők követelményeit, árpolitikánkat a balsorssal viaskodó falusi nép viszonyaihoz igazítottuk, de még büszkébbek vagyunk arra, hogy igazán poton pénzért — havonta 33 fillérért, negyedévre 1 pengőért! — nem selejtes holmit, nem szemétre valót, hanem egy külső formájában szép és vonzó, belső tartalmában pedig lelkiismeretes és jó lapot adunk az előfizetők kezébe. Az árleszállítást tehát nem követte sem a terjedelem csökkentése, sem a színvonal hanyatlása, sőt a figyelmes olvasó mindkét téren fejlődést is megállapíthat.

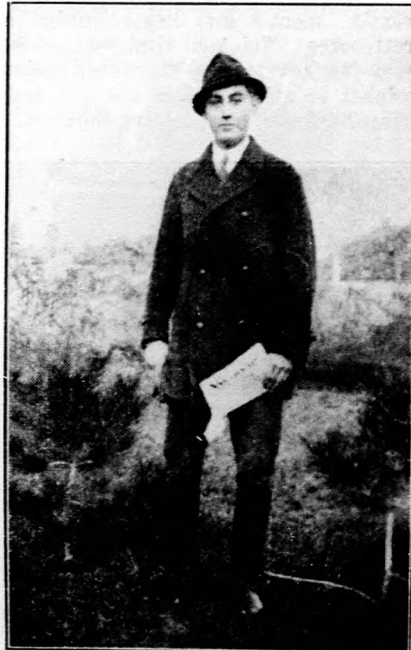
Rövid két hónap alatt a *VASÁRNAP* előfizetőinek száma az október hó elsejei állomány felével emelkedett és az új előfizetők jelentkezése napról-napra erőteljesebb lendületet vesz. Ebből a rendkívüli eredményből jelentős rész illeti meg a *VASÁRNAP* jóbarátainak gárdáját, mely immáron egy teljes századra nőtt és tagjai valóban nagyszerű munkát végeznek!

Mély megindultsággal mondunk köszönetet a gárda minden egyes tagjának önzetlenségéért, munkavállalásáért és fáradhatatlanságáért. A gárdatagoknak nem ígértünk jutalmat vagy ajándékot, nem ajánlottunk fel kedvezményt az új hívek toborzásáért. De kértünk tőlük elfelejtett, lenézett vagy félredobott emberi értékeket: odaállást egy igaz ügy mellé, cselekvést egy közérdekű cél szolgálatában

és hajthatatlanságot a siker kivívásáig. Ezt kértük és ezt kaptuk. Ha ezek a legszebb emberi tulajdonságok látható kitüntetések alakját ölthetnék magukra, úgy a gárdatagok mellett csillogó érmek borítanák!

Eddigi számainkban jóbarátaink gárdájának hatvan tagját soroltuk fel. Hozzájuk csatlakoznak most a következők:

Álmosdy Péter (Makó),
Ambrus Sándor (Mindszent),
Balázs Károly (Tarnalelesz),
Ballai István (Dunapentele),
Bézsényi János (Baté),
Bicsák Pál (Velemér),
Bolemányi Pál (Kiskőrös),
Botykai József (Visnye),
Csapádi Gyula (Értény),
Csató András (Borsodivánka),
ifj. Funtsch János (Városlőd),
Gombos Gergely (Debrecen),
Gothár József (Egervár),

Ifj. Rakk István,

a székesfehérvári téli gazdasági iskola hallgatója, a „*VASÁRNAP*“ legjobb barátja

(Ifj. Kiss S. János felvétele.)

Gyórfy Béla (Köveskál),
György István (Somogyvár),
Hangyál József (Gamás),
Herrmann Sándor (Szentgáloskér),
Hencz Pál (Szécsénke),
Hobor Imre (Kerkatótfalu),
R. Horváth Imre (Nyulfalva),
Kállai István (Bakonyszombat-hely),
Kasza Boldizsár (Nagyloc),
Kaszás János (Zebecke),
Kéring Imre (Nagysecshegy),
ifj. Kertész István (Gyula),
Kis Imre (Kömlő),
ifj. Kiss S. János (Tác),
ifj. R. Kiss István (Kunszentmárton),
Knyazaviczky János (Nógrádkövesd),

Kocsis József (Tárnokréti),
Kocsis Sándor (Vanyarc),
Kulcsár György (Garabonc),
Lovas Bertalan (Lakytelek),
Léplöd János (Leánycsók),
Menyhárt László Vince (Jászapáti),

Molnár György (Táska),
Palócz Nándor (Jászfényszaru),
ifj. Peyerl Alajos (Csörötnek),
Rab János (Bakonya),
Révész Lajos (Csanytelek),
Ságh József (Nagypodár),
Schweibert István (Császártöltés),
Suhajda György (Apátfalva),
Szabó József (Szőgárd),
Takács Andrásné (Kecel),
Tapaszi Ferenc (Somogyzil),
Török Sándor (Jászfelsőszentgyörgy),

Ughi József (Oroszi),
Vörös Máté (Lipárt).

Reméljük, hogy e lelkes munka látára azok is sietnek gárdánk tagjai közé állni, akiknek eddig még nem volt módjukban táborunkat legalább egy új előfizetővel gyarapítani.

Amerika „mámoros“ ünnepe

Az a hosszú ideig tartó szesztilalom, amely az amerikaiakat régóta keserítette, december hó 6-án hivatalosan megszűnt, Utah állam parlamentjének határozatával, amellyel a megszüntetést kimondó államok kétharmadának többsége megvalósult. A határozat beérkezése után Roosevelt elnök azonnal géphe diktálta rendeletét, amely rögtön meg is jelent. A leírhatatlanul vidám jelenetek hosszú sora követte a rendelet megjelenését az amerikai nép körében. Ismeretlen emberek egymás nyakába borultak. Bacchus-isten szobrát hordozták az utcákon végig. S az ókori istennel az emberek közül népszerűségben csak egy vetekedett: Roosevelt, a köztársaság elnöke. Mondanunk sem kell, hogy az ünnepélyek főhősei mégis csak a borospalackok voltak, amelyekért hihetetlen árakat megadtak az élelmes árusoknak. Egyelőre persze inkább csak francia borok szerepeltek az ünneplés központjában.

Látogatás a székesfehérvári m. kir. téli gazdasági iskolában

Székesfehérvár, december hó.

Ha az ember belép, ebbe a már magát kívülről is példásnak mutató intézetbe és körülnéz, azonnal tisztába jön azzal, hogy itt biztos kezek céltudatosan építő munkát végeznek. Még pedig nagyszerű munkát olyan ifjak között, akikre szorgalmukon és munkájukon keresztül vár a nagy feladat: *Nagy-Magyarország megépítése.* Azoknak a gazdaifjaknak részére épült és áll fenn ez az iskola, akik öntudatosan a maguk javára és a mások hasznára akarnak tanulni; akik majd büszkék lesznek kigazda mivoltukra és családjukra, mellette szilárdan megállják a helyüket minden időben, családi birtokukat el nem hagyják, hanem oda visszatérve, több tudással és nagyobb akarattal fognak dolgozni.

Az iskola célja az, hogy *kizárólag kigazdák és kisbérlők fiait* hazafias szellemben nevelt, tanult gazdákká kiképezze, akik az iskola elvégzése után visszatérve a szülői földre, szerzett tudásuk alapján képesek legyenek saját birtokuk okszerűbb kezelésére és vezetésére. Emellett a magyar hazának, a magyar földnek vallásos, erkölcsös, hűséges, haladni vágyó, független polgárokat akar nevelni. Az iskola tanterve magában foglalja az *összes gazdasági szaktárgyakat.* Van nagyszerűen felszerelt és berendezett *háziipari-tanfolyama*, ezenfelül nők részére *háztartási tanfolyam*, ahol a növendékek alapos kiképzést nyernek úgy a sütés-főzés, mint a szabás-varrás, gyermekápolás és baromfityezés mesterségében.

Fontos és figyelemreméltó körülmény még az is, hogy az iskola le-

vente segédoktatói tanfolyamán részt vett tanulók, az iskola sikeres elvégzése után, *segédoktatói bizonyítványt* is nyernek, mely a katonaságnál is előnyt jelent számukra.

Van még *ifjúsági önképző gazdakör* is, ahol szabad-előadások, szavaltatok és hasznos felolvasások hangzanak el, bírálat és vita hozzászólásokkal kapcsolatban. Egy szép műsoros ülésen magam is részt vettem s az ifjúsági elnökből örömmel ismertem rá *Rakk István* II. éves tanulóra, a *Vasárnap* lelkes költő-barátjára. A gyűlésen határozották el a december 6-iki díszgyűlést a Kormányzó Ur névünnepeére. Évenként *vándorgyűléseket* is tart az iskola, ahol példának okáért a már végzett gazdaifjak nagyszerű munkáját tekintik meg és tanulmányozzák a növendékek, szép ünnepély keretében.

Mindezeken felül azonban módot nyújt és súlyt vet még az iskola a közismereti tárgyak, úgymint *számolás, írás-olvasás*, stb. gazdasági vonatkozású ismertetésére és gyakorlására. Egy-két tanóra végighallgatása, a tanítványok gyors és ügyes feleletei, nyomban meggyőzi a hallgatót a lelkiismeretes tanításról és fegyelmességéről. A tanári kar fáradtságot nem ismerő, kimerítő munkája és a tanítványok szorgalmának az eredménye egy *ezüst serleg*, amit a folyó évi március havi budapesti mezőgazdasági kiállításon kiállított pompás csoportért, mint első díjat nyertek el.

Az iskola lelkes igazgatója, *Gajary László* dr., mindent elkövet az iskola benépesítése érdekében. Nagyon sokat tett már a helybeli gazdaifjak bevonása terén is, akik nagyszerű helyi viszonyaik és ingyenes tani-

tásuk ellenére is eddig csak ritka számba látogattak be az iskolába. Pedig az épületben kapott szép ott-hont a *székesfehérvári Gazdakör* is, s az igazgató egyúttal a vezetője a *körzeti növényvédelmi központnak* is. A folyó év őszén alakította meg a végzetek *Aranykalászos Gazdák Körét*. Az iskola két évfolyamból áll: vannak első évesek és másodévesek. A tanulók a téli félévek végén vizsgát tesznek s azután a gazdasági munkák végzésére szüleik gazdaságában visszatérnek. Ősszel és tavaszszal egyes előadók meglátogatják a tanulókat és hasznos utmutatásokkal látják el őket. *Végbizonyítványt és aranykalász-jelvényt a tanuló a második téli félév sikeres elvégzése után a második év végén, ősszel, október hónapban kap.* Amikor a két év alatt otthonában is bebizonyította rátermettségét.

A tanítás teljesen ingyenes, csak az ételmezésért és a szállásért fizetnek az ifjak. Van 60 ágyas modern internátus, hatalmas ebédlő, rádióval, laboratórium, meteorológiai állomás, gyönyörűen parkirozott kert, méhes, stb. Miután pedig Székesfehérvár az ország minden részéből könnyen és jól megközelíthető, így az iskola 60 ágyas, modern internátusát az alföldi kigazdák is élvezhetik.

Látogassák is az ország minden részéből a haladnivágyó kigazdaifjak!

Ifj. Kiss S. János (Tác.)

Háromszáznegyven külföldi vadász járt nálunk tavasz óta

Az idei magyarországi vadászati idénynek érdekes nevezetessége van: *tavasz óta ugyanis olyan idegenforgalom indult meg a különböző vadászterületeken, amire az azelőtti években nem volt példa.* Németek, olaszok, osztrákok, angolok érkeznek kisebb-nagyobb csoportokban, hogy magyar vadászterületeken juthassanak vadhoz. Nagyon sok főúri kastély fogadott be az idén külföldieket, akik kitünően érzik magukat nálunk. A külföldiek nem vadászterületeket bérelnek, hanem megállapodást kötnek a nagyobb birtokosokkal, úgynevezett „*lelövési alapon*”, ami annyit jelent, hogy a *lelőtt vad után fizetnek egyéenkinti megéjzés alapján bizonyos összeget.* Ezenkívül kapnak a külföldiek a kastélyban szobát, ellátást, amiért külön fizetnek. Legutóbb a német és angol arisztokráciának több tagja járt „*vadlibázní*” a Hortobágyon. A magyar állam *kelebiai* birtokán olasz vadászok idöztek nagyobb számmal. Tavasz óta *háromszáznegyven külföldi vadász látogatta meg a magyar vadászterületeket.*

A székesfehérvári m. kir. téli gazdasági iskola másodéves hallgatói a tanári karral.

(Ifj. Kiss S. János felvétele.)

Csókos Juhász István

Csókos Juhász István bácsit, a falu legöregebb emberét mindenki józan, templombjáró embernek ismerte. Tisztességtudó kalapemeléssel engedtek utat a járókelők, ha feltűnt reggelenként templombamenet az öreg István bácsi, szerintük tisztességben meggörnyedt, subába burkolt alakja a bogárhátú házak között.

Hej pedig, de nem volt István bácsi ilyen csendes ember egy pár évtizeddel ezelőtt, amikor egy sarkantyus csizmájával, vigan nótázva pengetett végig az éjszaka csendjén. Hát még, amíg fiatal volt. Megdobogtatta minden kislány szívét a faluban és ki-kinyitkált sarkantyuja hangjára a muskátlis ablakok. Szívesen is hívták az akkor még nyalka Juhász Pistát az ismerősök lakodalomba vőfélynek, mert senki sem tudta virágosabb nyelven elmondani nála a felköszöntő verseket, no meg a szalagos vőfélybot is úgy állt a kezében, mintha az Isten is odateremtette volna. A tollfosztókáknak, névnapestéknak és fonókáknak is szívesen látott vendége volt a nyalka Pista. Mert ő tudta leropogósabban járni a csárdást, fáradhatatlanul verni a citerát, ő tudta legszebben dalolni a divatos nótákat. De a legjobban akkor nótázott, citerált és táncolt, ha jelen volt a mulatságban Balla Eszti, a falu legszebb lánya, akihez a büszke Pista is húzódott egy kicsit, bár Eszti, ki szépségére még rátartibb volt, nem nagyon akarta észrevenni a húzódását.

Az egyik vidám fonókában történt egy karácsony táján, hogy véletlenül vagy talán akarattal, Pista is bevetődött ahhoz a házhoz, ahol Eszti is vigan pergette az orsót. Pista a nótázások alatt folyton ott legyeskedett az Eszti rokkája körül, míg egyszer csak, hogy-hogynem, a liliumfehér kezeckéből kiesett az orsó. Pista sem volt rest, hamar felkapta a kis gömbölyű végű jószágot és elkezdett kötödni a lánnyal, hogy ő bizony azt úgy tudja, hogy csókkal szokás kiváltani és nem is adja oda, míg Eszti meg nem adja az árát. Eszti látta, hogy a legénnyel csók nélkül semmire sem megy, gondolt egy merészet és beleegyezett. Amint a legény odatartotta az arcát a csókért, Eszti oly hévvel csókolta azt meg, hogy a csók nyomán piros vér serkent a legény arcából. . . . Meg is maradt a csók nyoma a Pista arcán és nevének, mert Csókos Juhász Istvánnak nevezték az eset után.

A hideg téli ködön átszűrődik az imára hívó reggeli harangszó.

A csendes emberré lett, nyalka Csókos Juhász István sarkantyupengetéshez szokott csizmája egyhanguan kopog a templom felé a fagyos téli rögön. Valamikor déleceg természetét,

melyre még télen is csak virágos cifra szűr borult, most jószágosan fodrozta körül a fekete-piros tulipánokkal és zöld levelekkel himezett meleg suba. Fején a hetyke pörge kalap helyett, tisztos süveg, mélyen a szemére huzva, de bárhogy akarná is takarni, csak kilátszik alóla fiatalkori életének tanuja, a hidegtől kékeslilaszínű sebhely. A csók nyoma . . .

A templom kapuja előtt megáll gondolkozva. . . . Szeme megakad egy pártába maradt lányon. A szépségére oly büszke Balla Eszti áll előtte. Az egykor rózsás arcra mély ráncokat vont az idő, fázósan burkolódik meleg nagykendőjébe. Kezében zoltár és hófehér zsebkendő. Fáradt tekintetük találkozik egy pillanatra, arcukra mintha kiülne a gondolat: sorsukat megérdemeltük.

Azután emelt fővel mennek el egymás mellett . . .

Szerető Sándor

SZÖVETKEZETI ÉLET

Törzskeretemelést kapnak a tejszövetkezetek

A földművelésügyi miniszter 68900. számú rendeletében a törzskeretes tejtermelő gazdaságok törzskeret mennyiségének leszállításáról intézkedik. A rendelet alapján a Budapestre szállító uradalmak törzskeretét havi 1,200.000 literrel csökkentette a kormány. A csökkentést négy részletben: november, december, január, február 1-én hajtják végre, az 1,200.000 liternyi törzskeret mennyiség tehát ilyen részletekben szabadul fel. A felszabadult törzskeretből 530.000 litert a szarvasmarhatenyésztő egyesületek kebelébe tartozó törzskönyvezett tehénészetek birtokosai között osztanak szét olyan arányban, hogy a rendeletben eredetileg megszabott tehénként 200 liter havi törzskeret helyett az ellenőrzött tehének után havi 100 liter törzskeretet kapnak a birtokosok. A fennmaradó 670.000 litert teljes mennyiségben a tejszövetkezetek kapják.

Törzskeret felemelésben az első részletből azok a tejszövetkezetek részesülnek, amelyek a pestkörnyéki tejszövetkezetekkel vagy szomszédosak, vagy ezek közé beékelődött milimári-szövetkezetek. Ezeknél a szövetkezeteknél ugyanis a fizetett tejárak az 50 százalékon felüli ipari tej mellett jóval alacsonyabbak voltak a milimári-tejszövetkezetekben befizetett tejáraknál. A törzskeret-felemelés az aránytalanságot nagyrésztben meg-

szünteti. A többi tejszövetkezetek részére olyan törzskeretemelést terveznek, hogy a fölemelt törzskeret mind-egyik szövetkezetnél elérje a legutolsó évi tejbesszállítást bizonyos legalacsonyabb százalékat. Ugyanennek a felszabadult törzskeretrésznél a terhére kapják az igényjogosult tejszövetkezetek az új törzskeretet.

GAZDATUDÓSÍTÓ

Magyarország legjobb tehenei.

Magyarország legértékesebb tehénészete az 1931—32. évben a mezőhegyesi állami ménésbirtok telivér szimmentáli tehénészete, 5527 kg-os átlagos tejhozammal. Magyarország legjobb átlagfejésű tehénészete 1931—32-ben ugyancsak a mezőhegyesi ménésbirtok telivér szimmentáli tehénészete. Legjobb fejésű tehénészet az 1929—32. évek átlagában: Döry Frigyes paradicsompusztai tehénészete, a három év alatt 16.018 kg tehénenkénti átlagos tejhozammal. Magyarország legértékesebb tehene 1932-ben a pannonhalmi főapátság lázi tehénészetének „Tigris” nevű tehene, 8872 kg évi tejhozammal. Legértékesebb kisgazda-tehén 1932-ben Ungor Máté káldi kistenyésztő „Hattyu” nevű tehene, 6809 kg évi tejhozammal. A második legértékesebb kisgazda-tehén Fauszt János apári kistenyésztő „Lencsi” nevű tehene, 5572 kg tejhozammal. Magyarország legjobban tejelő tehene az 1932. évben a mezőhegyesi ménésbirtok „Kicsi” nevű tehene, 10.541 kg évi tejhozammal. A második legjobban tejelő tehén Eszterházy Pál gróf lovászpatonai uradalmának „Dada” nevű tehene, 10.588 kg tejhozammal. Magyarország legjobban tejelő kisgazda-tehene 1932-ben Radovics István csurgói kistenyésztő „Citrom” nevű tehene, 7617 kg tejhozammal.

A szérumárak leszállítása után is drága az oltás.

A gazdák azt panaszolják, hogy a szérumárak leszállítása óta az állatorvosok felemelték vagy a konvenciójukat, vagy a gyógykezeltési díjat. A szérumárak ugyanis a legutóbbi árengedményt úgy adták, hogy az eddigi 10 százalékos jutalékat elvonták az állatorvosoktól. Az állatorvosok ennek a hiánynak a kiegészítésére törekednek, s ezért kérnek nagyobb díjat. Ennek folytán az az eset áll elő, hogy a 72 pengőre leszállított szérum, amelynek ára eddig 80 pengő volt, a leszállítás óta 88 pengőbe kerül. Vagyis 16 pengővel drágább most a szérum, mint a közelmúltban volt.

7 és háromnegyed százalék a kishitelezők kielégítésére

Szegeden most tartották meg Feuer Lajos bukott gabonakereskedő csődtügyében a tárgyalást, akit annakidején többrendbeli büncselekményekért börtönbüntetésre ítél a törvényszék. Mint kiderült, Feuer 365 hitelezőjének tartozott, akik jó részt kismemberek. Az ügy lebonyolítása során 560.000 pengő tartozással szemben mindössze 40.000 pengős fedezet mutatkozott és ennek nagyrésztét is felemésztették az elsőosztályú csődkövetelések. Így a költségek kifizetése után a többi hitelező részére mindössze 7,75 százalékos részese-dési kulcsot állapított meg a csődbíróság.

Részvényeket,

bármilyen értékpapírt, kényszer- és hadikölcsönt napi áron vásárol **Barna-bank**, V. Nádor-utca 26.

GAZDASÁG ÉS HÁZTARTÁS

ROVATVEZETŐ: SCHANDL JÓZSEF DR.

Istállók és magtárak világitása, szellőztetése és hőszigetelése

A háboru előtti időkben igen kevés gondot fordítottak a gazdasági épületek higiéniájára. Az épületek nem feleltek meg azoknak a követelményeknek, amelyek a gazdaságok érdekében állottak. Különösen a különböző okokból származó *nedvesség* tett kárt az épületekben. Nedves falak és menyezetek gyakran fordulnak elő. A nedvesség következtében főleg a gerendázat szenved nagy kárt, valamint elősegíti a gombák és baktériumok elszaporodását. A szükséges hőszigetelésre ugyancsak kevés gondot fordítanak.

A nedves falak szigetelésére ma már különböző vegytermékek állanak rendelkezésre, amelyek tapasztalatok szerint jól beváltak. Felhasználásuk csekély költséggel jár.

A páralecsapódások megakadályozása ugyancsak könnyen és biztosan megoldható feladat. Különböző összetételű hőszigetelőanyagok kerülnek felhasználásra. Ezek alkalmazása több gazdaságban teljes sikerrel járt.

Istállók szellőzésénél az *azbeszement*-*(eternit)* csövek jól felhasználhatók. Ezek rozsdamentesek, könnyűek és jó hőszigetelők.

Istállók világitására a legjobban bevált a *sodronybetétes, zöldesszínű üveg*, amely *vasoxyd* tartalmánál fogva csak a nap világitósugarait bocsátja át.

V. Gy.

A burgonya-vetőgumó egészséges voltának megállapítása

A burgonyát is sokféle betegség lepheti meg. Hatásuk alatt igen csekély lesz a termés vagy rothadó, kevés keményítőt tartalmazó gumók szedhetők ki a bokor alól.

A betegségek legnagyobb részénél a vetőgumó viszi magával a kórcsírát. Ezért már a nyáron figyelmeztettük arra olvasóinkat, hogy nézzék át burgonyaföldjüket a kiszedés előtt, mikor könnyen megállapítható, hogy az egyes tövek egészségesek-e vagy betegek és csak az egészséges tövek gumóit tegyék el vetési célokra.

Aki ezt elmulasztotta, az vagy vásároljon biztosan egészséges gumót, vagy majd a tavasz felé csíráztatási próbával állapítsa meg azt, hogy mely gumók lesznek alkalmasak a vetésre.

Burgonyaföldek állandó szemmel-tartásával a M. Kir. Növénytermelési Hivatal (Budapest, földművelésügyi minisztérium) megállapította, hogy mely gazdának termése mondható egészségesnek, s így helyénvaló mielőbb itt bejelenteni az igényléseket.

Aki pedig saját terméséből akar a tavasszal egészséges gumókat kiválasztani, az csíráztasson majd 10—12 hőfokos szobában faládába vagy kosarakba egymás mellé rakott burgonyagumókat. A helyiség világos legyen.

Az egészséges burgonyagumók 1—2 cm. rövid, vastag, erőteljes és hibátlan csirákat hajtanak, amelyek a burgonyafajta szerint változóan különböző színűek, a beteg gumók csirája gyenge, vékony, hosszú, sápadt, esetleg megbarnul vagy elfeketedik, ami a betegségnek biztos jele. Nem minden betegség mutatkozik ugyan a csirában, de amely gumó ilyen rossz csirát hajt, az vetésre alkalmatlan.

A prizmába rakott burgonyánál is lehet ilyen próbát eszközölni. Ez abból áll, hogy tavasszal a vetés előtt néhány héttel korábban fedjük ki a burgonyaprizmákat, hogy a gumók csírázásnak induljanak. Így meglátjuk, hogy mely gumók hajtanak egészséges, vastag, erőteljes csirákat. Az ilyeneket természetesen nem szabad zsákba dobálva a földre vinni, hanem óvatosan kosarakba rakva kiszállítani, hogy a csirák le ne töredezzenek.

Ha ez a kiválasztás munkát okoz is, még se sajnáljuk. Gondoljunk arra, hogy a munka, a földbér, az adó, stb. kiadások egyenlők, akár egészséges, akár beteg gumót vetünk is el. Csak a termék különböző: az első esetben bőséges, az utóbbi esetben majdnem a semmivel egyenlő.

Apró jó tanácsok

A torma akkor értékes, ha nem szálsák és csipős, hanem finomrostu és édes. Ilyent csak televényben gazdag, mélyrétegű, nyirkos és inkább homokos talajon lehet termelni. E célból a jól megtrágyázott talajt öszszel 70—80 cm. mélyen rigolozzuk, a reá következő tavasszal pedig 1 méter távolságu bakhátaba felhalmozuk. A bakhátaba 1—1 m. távolságra 30—40 cm. hosszúságu és 1/2—1 cm. vastagságu dugványokat tűzdelünk el ültetőfa segélyével. A nyár folyamán a bakhátaban és közöttük kapálással irtjuk a gyomot, másrészt kétszer az elduggalt gyökerek oldalgyökereit letördeljük, hogy az elduggalt gyökér maga vastagodjon s így őszre kész legyen. E munkát először júniusban, másodszer augusztus vé-

Nem a legolcsóbbnak hirdetett vessző a legjobb, hanem a legmegbízhatóbb **államlag ellenőrzött telepről** vásárolt szőlővessző a **legolcsóbb**, mert fajtisza, éprűgyű, jól fogamzik. Ilyen telep

Bohn József
csemege-szőlővessző-termelő mintagazdasága, KISTEMPLOMTANYA, Csongrád megye.

140 legfinomabb csemege és borfajta.

Hivatkozzék rendeléskor e hirdetésemre, engedélyt kap. Kérje nagy szakárjegyzékem! **Legszebb, legbőtermőbb Szőlőkertek Királynője vesszőt nálam kaphat!**

gén kell elvégezni. A gyökér legalján az u. n. talpgyökereket épségben hagyjuk. Ősszel a bakhátaból kiássuk a tormát; a megvastagodott tőt piacra vihetjük, a talpgyökereket pedig elvermeljük s a jövő tavasszal ezeket használjuk dugványokul.

A **gyümölcsfák** közül felesleges még trágyázni azokat, melyek még nem teremnek és nyáron erős, hosszú hajtásokat fejlesztettek. Annál inkább reászorolnak a trágyázásra a gyenge, rövid hajtást nevelt, már termőkorban levő fák. Ezek a 2—3 évenként adott trágyát nagyon jól értékesítik. Egy-egy termőgyümölcsfának átlag nyolcszor annyi kilogramm istállótrágyát adunk, mint amennyi négyzetméter a koronája elfoglal. (1 m²-re tehát 8 kg-ot). A fák trágyázására érett istállótrágyát használjunk. Jó eredményt ad azonban at rágyalé, a sertés trágya és a baromfitrágya is. Ez utóbbiakat a fa alatt 2—3 ujjnyi vastagon szétteretve a földbe ássuk. A csonthéjjás termésű (barack, szilva, cseresznye, meggy) fákat istállótrágya helyett jobb komposzt-földdel megtrágyázni.

Gazdasági tanácsadót és naptárt talál mai számunkhoz mellékelve az olvasó. A 16 oldalas füzetet a **Chinoingyár** bocsátotta rendelkezésünkre, hogy olvasóink — figyelmen átolvasgatva e könyvecskét — hasznos utbaigazításokat nyerjenek az általánosan ismert „Futur” nevű állati **csontképzőszert** előnyeiről. A füzetet olvasóink gondos figyelmébe ajánljuk.

A **konyhakertet** minden növény-maradványtól tisztítsuk meg a tél elején és trágyázzuk be. Csak oda ne tegyünk trágyát, ahol a jövő évben hüvelyeseket (bab, borsó) vagy hagymát fogunk termesztetni. A konyhakert talaját a fagy beálltaig hantosan fel kell ásni. Így a téli nedvesség jobban behatol a földbe s a fagy a földet porhanyóvá teszi.

CIFKA JÓZSEF

Savtalanító mész | pincegazdasági cikkek
Gelatin
Csersav
Vízahólyag, stb.

A bor kezeléséhez és forgalombahozatalához szükséges összes anyagok és eszközök. **BUDAPEST, V., Vilmos császár-ut 48.** Telefon 22—8—92.

HETI TEREFE

Ragyog a féli nap...

Megnehezedik a szegény ember sora ősztől tavaszig. A gyerekek miatt különösen, akikkel szaporodik a baj. A hideg miatt főképpen, ami ellen a lábon, a fulón, vállon át is kell védekezni s ami mind nem különös gond nyáron, amikor gyümölcs is akad a fán, a meleget meg ontja ingyen a jó Isten sütő napja, hogy nemcsak a fű magasodik tőle, hanem a gyerek is nyulik, ha csak egy szál ing van is rajta.

De a tél!

Az Isten haragja az a szegénységben.

Ámbár annak is akad napsütése, ami derűt és örömet fakaszt az arcon: a disznópörkölés. Nem volt még ember, asszony vagy gyerek, aki azon fázott volna. Se olyan, akit azon a hajnalon a bubánat mardosott volna. És az is szentegyház, hogy nincs az a gyönyörű szép tavaszi ibolya, amit szívesebben szemlélne a Misi gyerek, mint a lángoló szalma alatt perzselődő koca összekunkorodott farkát.

Hát van is benne valami...

Még az apa is nagy meglepődéssel forgolódik ide-oda, pedig a disznón kívül kevés oka rá. Nehéz a gazdasági munkás sora.

No, ez az egy nap mégis, s utána a többi is nagy megkönnyebbülés, a meleg áradása gyomron át.

A Bodri kutya is jólesően nyalokodik, hogy csetteg a nyelve tőle. Tudja már előre, hogy sok járandósága lesz.

Még a szomszédok is körbегyülekeznek:

— Lesz vagy százötven kiló! — értékeli Babos Pali.

— Annyiformán várom én is! — rélekedik Csordás Bálint, az őlő gazda.

— Van-e megymás hozzá? — érdeklődik a szomszédasszony.

— Nem igen feleslegesen! — mondja a háziasszony. — Csak éppen hogy a hiriért. Kevés a pénz.

— Mink is csak úgy voltunk! — legyint a szomszédasszony. — Jó az, ha kevés is a fűszer benne.

— Meg a finom kása se fontos, a hajdina is megjárja.

— Meg persze! — igazítja kendőjét Babosné. — Sok szalonnát hagyatok-e?

— Inkább több zsirt, lelkem. Az a fontos a sok krumpli eledelhöz. A szalonna fényezés volna ebből az egyből. A töpörtő is megteszi.

Az emberek kortyintanak egyet-egyét, s a pipát is igazgatják, hogy a füst nagyobb legyen.

— Mégis csak fölnevelted! — dörögögi Babos Pali.

— Föl, pedig nehezen ment. A másiktól még kellett válnom. Abban tapog most a Misi, meg a Rozika. Csak ködmövre nem futotta, az anyjuk kendőjét csavarjuk rájuk.

— Hát majd csak kitelelnék abban is. Még nem oskolások. Elvannak a bubos körül.

— Meg enni is adhatsz nekik.

— Hálsten! Van még az arató-részből is.

— Elég lesz a következőig?

Csordás Bálint csak meredezik:

— Egy kasza része ekkora családnak?

— De a disznó is hozzá!

— A kettő se! Majd csak lesz változandóság. Így nem marad örökké.

Babos Pali csendesen bólint:

— Nem hát! Bele is ütne a ménkü!

Közben már hasítják is a disznót s akasztják a mázsára: száználvan kiló!

— Ejnye! — csóválják a fejüket.

— Nem gondoltam volna. Rövid-fajta volt — mondja Csordás Bálint.

— Jól etette az asszony — véli a szomszéd.

— És reám is gondolt az Isten! — bólint a gazda. — Két hónappal kevesebb gond.

Az arcokon őszinte öröm fényes gyul ki. Ragyog a téli nap...

MÉZES JÁNOS.

Megalakult a Magyar Bokréta Szövetség

A belügyminisztérium most hagyta jóvá a Magyar Bokréta Szövetség alapszabályait. A Szövetség székhelye Budapest, de megalakító nagyrészt vidéki papok, jegyzők, tanítók. A szövetség helyi szervezetei a Bokréta nevet viselik; olyan népi csoportok ezek, amelyek a népművészetek új és öntudatos ápolását vállalják. Az érdekes alakulásról Paulini Béla, a szövetség megszervezője, a következőket mondotta:

— A szövetség célja a népművészet minden megnyilvánulásának — népi dalnak, táncnak, viseletnek, szokásnak — országosan való óvása, de új virágoztatása is. Bővebben kifejtve, a szövetség azon fog munkálkodni, hogy a hagyományok országosan újraéledjenek, sőt idők folyamán új hagyományok kialakulását kívánja, legfőként a szépségekben olyan gazdag népművészeti alapon. Magyar öntudat élesztése ez és egyuttal a magyarság lelki összeforrásának egyszerű eszköze: a népművészetek varázslatos szépsége fokozott mértékben fordítja az intelligencia érdeklődését a nép felé s a nép hálás szívvel veszi, hogy ilyen értelmű értékeit is fölfedezték.

— Hogy a népművészeti alapokra fektetett magyar ünnepek utóbb egyuttal világviszonylatban is különleges jelentőségű idegenforgalmi értéket jelentenek, ez a szerencsés — ráadás. A „hétköznap nyugat, ünnepeken kelet“ jelszó a főként ismeretlen és távoli zamatot szomjazó

utazók igen jelentékeny tömegeit hozhatja ide. Hozza is majd. És gazdasági ráadás, hogy amikor a népművészetek egyéb ágai megfelelően divatoznak, minden külön mesterkedés nélkül kelendőségre tesznek szert a magyar népipar termékei.

— Gyöngyösbokréta nem lehet több, csak egy, az ország szívében s ünnepi hetében az első magyar királynak. Patrónusa a székesfőváros. De kimélikék a mozgalmat a vadbokréta is, mert az illetén „lelkesedés“ fölösleges. A jövő esztendőre a program jórészt készen van, nagy vidéki városok komoly megértésével fog itt ölekezni lelkességünk, de tapasztaltságunk is. Azonban, amely mértékben szükséges, hogy komoly és nagyszabású magyar ünnepek legyenek, — igenis elosztva, nemcsak az országra, de az esztendőre is — oly mértékben volna káros, ha „divat“ szagoltával most már csak népi csoportok ráncigálása következne, végkimerülésig. A dolog országos fontossága megköveteli, hogy ezt a divatot le ne járassuk. Viszont a szövetség természetesen szeretettel és tisztelettel kéri fogja mindazok segítségét, akik akár tudományos, akár gyakorlati értelemben csakugyan támogathatják.

— Hogy hány bokréta illeszkedik bele a szövetségbe? Körülbelül nyolcvan olyan helységgel számolhatunk egyelőre, ahol a hosszú téli esteken az ősi dalok, táncok ápolása a nemes szórakozás.

Kolauch-faiskola (Szeged)
nagyválasztéku és elsőrendű
növényanyaggal szolgál.

SZIVÁRVÁNY

A kakuk, a banka és a drótosót

Bizony nagyon kevesen tudják, hogy a derék, jó tótoknak a madarak közül melyik a jó barátja és melyik az ellensége.

Régen, mikor még jobb világ járt a magyarra s a drótos és ablakos tótok szabadon jártak szép hazánkban, egyik meleg nyári délután Janó bácsi mesélte nekem ezt a kedves történetet, miközben az árnyas szederfa alatt az eltört levelestálat foltozhatta:

— Ugy volt az, kérem, — kezdte a szavát az öreg tót — hogy régen, mikor kijártam az iskolát, aztán édesapámtól megtanultam a drótozás-foltozás mesterségét, édesanyám a nyakamba akasztotta a zabkenyérrel megtömött tarisznyát, hátamra kötötte a drótosládát, kezembe nyomta a szöges végű, hosszú botot, hogy szükség esetén védekezhessen vele a harapós kutyák ellen, aztán könnyes szemmel elindított a síkság felé:

— Menj, Janókám a jó Isten nevében! S ha ősszel hazaérsz, hozzáll sok aranykrajcárt éhes kis testvéreidnek.

Janó bácsi a másik oldalára fordította a félig megdrótozott levelestálat, aztán tovább beszélt:

— Édesanyám kint állt a ház előtt, én meg elindultam. A hegyről még egyszer bucsut intettünk egymásnak, aztán a hegyoldalon lassan ballagtam a Nagyalföld felé. Mentem, mendégéltem. Közben elfáradtam, mert a hegyeken nem volt olyan meleg soha, mint lent a síkon. Nagyon megőrültem, mikor egy lombos, hűs erdőbe érkeztem. Letettem a ládámat a fa alá s magam is leültem, mert az utban elfáradtam. Meg is éheztem nagyon. Elővettem a kenyeres tarisznyámat, hogy szépen megebédelek. De alig haraptam bele a kenyérbe, nem izlett. Eszembe jutott, hogy milyen messze vagyok jó szüleimtől, kicsi testvéreimtől s milyen árva vagyok itt az Idegenben, ahol csak a fák levelei susognak a fejem fölött. Keserveset sóhajtottam:

— Milyen jó volna most, ha valaki jó szívvel hozzám jönne s néhány jó szóval megvizsgálna, hogy: Ne busulj, Jankó, erre is jó emberek vannak, itt is szeretik a derék, szorgalmas gyerekeket.

Amlint így buslakodom, árnyék suhant a fák között, aztán az ágra röpített egy madár és hangosan rám kiáltott:

— Kuka tót, mafla tót!

Odanéztem, hát a kakukmadár volt.

— Na megállj, esunya madár! — szólta rá. — Látod, milyen bánatos vagyok s te ahelyett, hogy vigasztalnál, esufolódol. El is megyek innét! Nem maradok itt, ahol még a madár is bánt.

Felvettem a holmimat, hogy utnak indulok. De akkor a tisztás felől puha, meleg hang szállt felém:

— Jó tót volt! . . . Jó tót volt! . . .

A bubos banka beszélgetett s közben szorgalmasan szedegette a földről a férgeket.

Megőrültem, hogy ime, a madarak között is vannak, akik szeretik a tótokat. El is jöttem ide minden esztendőben, de télen, mikor hazaérkeztem, elmeséltem, mit mondott a kakuk és mit mondott a

banka. Azóta a tótok a kakukra nagyon haragszhatnak, a bankát azonban megbecsülik és nagyon szeretik, mert az az ő madaruk.

Adja Isten, hogy ez a derék, jóra való tót nép is minél hamarabb a miénk legyen ismét.

NYÁRY ANDOR.

ASSZONYOKNAK, LEÁNYOKNAK

Ajándéktárgyak színezése, festése

A karácsonyi ajándéktárgyak, gyermekjátékok készítésénél gyakran van szükség fa festésére, színezésére. Ha azt akarjuk, hogy a fa rajza látható maradjon, s természetes színe csupán sötétebb árnyalatu legyen, pácolást alkalmazunk. Pácolás előtt célszerű a fa felületét jól kiszáritani, mert a száraz rostok a pácot könnyebben szívják magukba. A pácot lágy vízzel készítjük és gyorsan, melegen visszük a fára. Sűrű pácolat ne használjunk.

Kékszínű pác: 3.2 liter vízben feloldunk 50 gramm rézkarbonátot (grünspan), az oldathoz 200 gramm oltott meszet és ugyanannyi szalmiákszeszt adunk.

Lila pácot nyerünk, ha kékfakivonathoz (készen kapható) szodát vagy hamuzsirt adunk.

Vörös pác: 100 gramm vörösfakivonathoz és 60 gramm hamuzsirt 1 liter vízben felfőzünk és néhány napi állás után megsűrűve, forrón használjuk.

Barna páchoz a zölddó hejának főzetét használjuk, kevés timsó, vagy hamuzsirt hozzáadásával.

A fa **aranyozása, ezüstözése**, vagy **bronzozása** előtt a bevonandó felületet alapozással elő kell készíteni. A

teljesen sima felületet csontenyvvel kevert iszapolt krétával vonjuk be s ha megszáradt, újra bekenjük vele. Utána horzsakövel, majd üvegpapírral lecsiszoljuk a fa felületét és a csiszolásból keletkezett port eltávolítva, polimenttel bevonjuk. (Polimentet házilag úgy készítünk, hogy 2 rész viaszt és 2 rész szappant 5 rész vízzel felfőzve egyenletesre keverünk, majd felhígítjuk annyi tojásfehérjével, hogy jól kenhető legyen. A polimentet aztán kevés vízben feloldjuk és enyvedattal elkeverjük. Hogy a tojásfehérje egyenletes legyen, célszerű azt előbb habbá verni és leülepedni hagyni.) A polimenttel bevont tárgyat aztán ruhával fényesre csiszoljuk, denaturált szeszrel megnyirkosítjuk és a fémfüstöt ecsettel rányomjuk. Három napi száradás után a tárgyat még egyszer átkeféljük és fényesre dörzsöljük.

Bronzfestéket úgy készíthetünk, hogy kopálgyantát terpentinolajban feloldunk és bronzporral alaposan összekeverjük. A bronzozáshoz elegendő a kétszeri alapozás.

Bördarabok festéséhez kátrányfesték benzines oldatát használjuk, melyhez előbb szappanporból borsszesszel készített pépet adunk. A bördarabkát addig hagyjuk a festékoldatban, míg a kívánt szint el nem érte, akkor a folyadékot lecsurgatjuk róla és száradásig dörzsöljük. Börkeztükét is lehet így festeni.

Ételreceptek

Borjubecinált leves. Fél kiló borjuhust kockára vágva, petrezselymes zsirban, megszóva megpárolunk. Zsemlyeszínű rántást készítünk, melybe kevés hagymát és vegyes zöldséget keverünk, hozzáadjuk a párolt húst és megszóva puhára főzzük. Tálalás előtt kevés citromlevet adhatunk hozzá.

Töltike. Egy kiló zöldkalarabé, keltáposzta, vagy káposztalevelet megtisztítva, leforrázzuk. Fél kiló darált sertéshushoz 10 deka megmosott rizst, kevés törött borsot és sót adunk és ezzel a hústöltékkel lazán megtöltjük a leforrázott leveleket. A kisebb leveleket csikokra vágjuk, kevés zsirba tesszük, meghintjük zöldkaporral és ráarakjuk az elkészített töltikéket, majd ismét összevágott levéllel rétegezzük. Megsózza, vízzel vagy csontlével felöntve főzzük és tálaláskor egy decí tejfelt adunk hozzá.

A londoni kutyakiállítás győztese

H I R E K

Szállj dalom, szállj...

Szállj dalom, szállj, kurjants fel az
égig,
Aztán száguldj, rohanj a világ
végig.

Szállj dalom világ szárnyára,
Üvölsz, égess, mint a máglya lángja.
Zokogj dalom, zokogj. nemzetek lét-
kében,
Mig helyet nem találsz a világ szí-
nében...

Szállj dalom: magyar harangszó,
Törjön utat ez a dörgő jajszó.
Nyisson kaput csukott szívek ajkán,
Amig partot nem ér hányott-vetett
sajkám.

Szállj dalom: villámos égzengés,
Amig magyarfajtam idegenben nem
vész.

Szállj dalom: zugg, dörögj, kurjants
vak szemekbe,
Mert késő lesz, ha már az örvény
elnyelte.

S ha megjártad a világot végig,
Szállj dalom, szállj... Istenhez, az
égig...

Irta: TÖRÖK SÁNDOR
(Jászfelsőszentgyörgy.)

A limanovai csata emlékünnepe.

A Limanovai Országos Emlékbizottság december hó 11-én délután ünnepséget tartott a fővárosi Vigadóban, a limanovai győzelem 19-ik évfordulója alkalmából. Az ünnepségen nagyszámu előkelőség jelent meg, ott volt: József királyi herceg, vitéz Horthy István, Soós altábornagy, a honvédtisztikar és a rendőrtisztikar küldöttsége és még sokan mások. Huszár Aladár dr. főpolgármester tartott ünnepi beszédet, majd Bokor Béla volt vezérkari százados a limanovai csatát ismertette. Ezután Gabányi János tábornok felesége szavalt, Elek Szidi énekelt, végül Wagner Károly ny. államtitkár mondott záróbeszédet.

Esterházy Pál herceg adománya az inségek részére. Esterházy Pál herceg, az Esterházy-hitbizomány feje, aki a társadalmi, szociális és kulturális akciókban adományaital mindig a legelső helyen szokott állni, mint minden évben, az idén is jelentős mértékben járul hozzá az inségek megsegítéséhez. A közelgő karácsonyi napok alkalmából Esterházy Pál herceg a kormányzóné által megindított akció keretében Budapest székesfőváros részére 500 köbméter tüzfát és 50 métermázsas zsirt, az Actio Catholica által megindított akció keretében pedig ugyancsak 500 köbméter tüzfát, 50 métermázsas zsirt és 100 métermázsas lisztet adományozott. Ezenfelül Sopron város több szociális intézményének és 16 dunántúli város és község részére összesen

1220 köbméter tüzfát, 100 métermázsas lisztet, 100 métermázsas zsirt és 24 darab sertést adományozott. Az adományok megfelelő helyre juttatásáról a hitbizomány gondoskodott.

Bleyer Jakab halála. Bleyer Jakab, a hazai némettség ügyeinek lelkes szószólója, a képviselőház kitünő tagja, a tudós egyetemi tanár, december hó 5-én este epebántalmak következtében meghalt. Bleyer Jakab 1874-ben született németajku földmives szülőktől. Mindössze ötvenkilenc évet élt. Mint politikus került a tulzásokat, s a hazai némettség hazafias szellemét hangsúlyozva, mindig az ellentétek kiegyenlítésére törekedett, amellett, hogy a németajku honpolgárok nyelvi és kulturális érdekei benne mindig harcosukra találtak. December hó 8-án temették el a Pázmány Péter-tudományegyetem előcsarnokából igen nagy és bensőséges részvét mellett.

Ismét magyarok aratták le az asztalitenisz világbajnokságokat. Az elmúlt héten tartották meg Párisban az asztalitenisz világbajnokságokat, tizenkét nemzet részvételével. A csapatvilágbajnokságot Magyarország nyerte meg immáron hetedszer; a női csapatvilágbajnokságban Magyarország második helyre szorult Németország mögött; végül az öt egyéni versenyszámban Magyarország versenyzői négy világbajnokságot hódítottak el.

Meddig még?

Sötét az éjünk, bus a hajnalunk.
Hej, a sors vadul ostoroz!
Kietlen sivár az éltünk régen:
Rabló kéz mindent eloroz!

A téli szél is sivitva tombol,
Letép itt-ott egy levelet.
Feltör a kérdés lelkem mélyén.
Vajjon milyen nő ehelyett?

Villám cikkázik és sisteregve
Csapódik le az ősi tölgybe.
Kidől a hatalmas, százados tölgy
S elvész a mult... siri csöndbe.

Elvész a mult, mert az új sarjadék.
Bár a régi törzsből fakadt,
Akaratlan is cser lesz belőle
Az idegen léghör alatt.

És mi lesz akkor? Hiába mondjuk,
Hogy ez a tölgy volt, ősz szíttya tölgy!
Hiába mondjuk, hogy a miénk volt,
Ezer évtől e drága föld!

Sziréna bug az éji sötétbe,
Hangja vésztojón feltemles!
Tengerré feldagadt könnyek árja,
Halálvölgyből utat keres!

Még tart a hajszu s felsír a sikoly,
Meddig még, meddig Istenem?
Szívembe markol, testem megrezeg,
És fájdalmasan könnyezem.

Irta: IFJ. CSIKÁNY SÁNDOR
(Kosd.)

PÁSZTORTÜZ

Hányféle nyelven nótáznak Bukarestben?

A bukaresti tudósításokat olvasgatván, eszembe jut egy inkább művészi jellegű híradás kapcsán az ösmert régi magyar közmondás:

— Könnyebb a hazug embert elcsipni, mint egy sánta kutyát! — Ezek az oláh szomszédok is, mióta Európa szövetséges nagyhatalmainak tudatlan butasággal párosult gonosz-sága folytán a szűkebb Erdélyt, az észak-déli magyarországi részeket, Bukovinát, az orosz Besszarábiát, a bolgár Dobrudzsát szabad martalékal, hiéna tulajdonságaik jutalmául megkapták, felfuvalkódtak, mint a kecskebéka. S hatalmi tébolyukban zsarolják, pusztítják a vakorsától alájuk rendelt nemesebb népfajokat, s a született hazudozók még szemtelenebbül hazudozzák, hogy a mesterségesen, erőszakkal összetákol Romania-Mareban, azaz Nagy-Romániában nincsen is más számbavehetőbb faj, mint az oláh, illetőleg az ő hazug nyelvük ki-találása szerinti: román!

Imhol a valóság pedig keresetlenül is milyen csattanósan rácăfol egy egyszerű művészi híradás keretéből is... December hó első napjain a bukaresti Athenaeum óriási termében vagy két napon át a Bukarestben létező kisebbségi dalárdák — közös dalos alap megteremtésére összefogván a bukaresti városi oláh dalárda fővezetőségével és az oláh király fővédősége mellett — együtt hangversenyeztek... S ekkor kitűnt, hogy az oláhon kívül még német, szász, sváb, orosz, ukrán, görög, cseh, bolgár, lengyel és magyar dalárdák is nótáznak itt, a szerb, tatár, örmény, igen nagyszámu cigány és még jóval tömegesebb zsidó dalosokat már figyelembe sem vévén...

A mondvacsinált oláh tákolmány egységességéről a leghübb képet ez a tizenötféle nemzetiségű, ugnevezett kisebbségi dalárdacsoportosulás mutatja... Hiába itt azért minden megtévesztő hazudozás, annyian vannak, hogy — fordulván a kerék — ezek a kisebbségi dalárdák még idővel egész bizonyosan tiszta szívlelekből és közös akarattal segíteni fognak elfujni a kipukkant kecskebékához hasonlatos „Romania-Mare” utolsó nótáját!... Adná Isten, hogy mielőbb!

MÓRICZ PÁL.

Jó hangszerezen játszani a legnagyobb élvezet. Elsőrangut, igazán olcsón Reményi országos híru hangszertelepen vásárolhat Budapest, VI./15., Király-utca 58—60. Kérjen díjmentes 51. számu árjegyzéket, abból választhat.

Lindbergh újra átrepülte az Óceánt. Amerika körülrajongott, legendás alakja, Lindbergh ezredes újból az Óceán hőseinek sorába lépett. Fél évvel ezelőtt hagyta el hazáját. Labradoron keresztül repült át feleségével együtt Európába és azóta megjárta Moszkvát, Páriszt és az óvilág sok más városát. Most pedig újabb dicsőséget aratott. Az afrikai Bathurstból indulva átrepülte az Atlanti óceánt és szerencsésen leszállt a dél-amerikai Natal városában. Lindberghet vakmerő utján elkísérte felesége is. Az egész világ üdvözlő táviratokkal halmozta el az óceánrepülés első bajnokát.

Arany- és ezüstpénzek ára

1933 december hó 12-én.

Ezüstpénzek: 1 darab egykoronás 28 fillér; kétkoronás 56 fillér; ötkoronás 1 pengő 46 fillér; régi egyforintos 76 fillér.

Aranypénzek: 1 darab 20 koronás arany 80 pengő 25 fillér; 10 koronás 15 pengő; Napoleon-arany 30.20—30.35 pengő.

14 karátos törtarany (gyűrű, karperec, fülbevaló, stb.) grammonként 2 pengő 62 fillér.

Színarany kilogrammja 5005—5020 pengő.

Szinezüst kilogrammja 69 pengő.

TANÁCSADÓ

Kérdés: Hol kaphatnék és mennyiért gyermektársasjátékok szabályait tartalmazó könyvet? (3103. sz. előfizető.) —

Felelet: Ajánljuk a következő könyveket: Barna: „Száz gyermekjáték”, ára 80 fillér; Imre: „Ifjusági játékok könyve”, ára 1 pengő; Kiss: „Magyar játékkönyv”, ára 2.40 pengő. A felsorolt könyvek kaphatók kiadói hivatalunkban az ár és 20 fillér portóköltés előzetes beküldése mellett.

Kérdés: 1. Fiam most érettségizik, huszárónkéntes akar lenni, hová forduljak, hogy ez sikerüljön és mik a feltételek? 2. Elég jóhangzásu magyar nevem van, ez elé még egy másik vezetéknevet is szeretnék felvenni és a kettőt egy vonal választaná el egymástól. Lehetséges-e ezt kellő indokolással kérni? 3. Tanyámat erdősíteni szeretném, ad-e az állam nagyobb mennyiségben ingyen facseméket és ha igen, hová kell fordulni? 4. Hány évesnek kell lenni, hogy valaki országgyűlési képviselő lehessen? 5. Ausztriába hogyan lehetne nyelvtanulást végezni jutányosan kimenni és körülbelül mennyibe kerül két-hónapos kiutazózkodás? 6. Mi a címe lord Rothermernek és magyarul lehet-e neki írni? (B. J., Gyöngyös.) — **Felelet:** 1. Kérésével forduljon a legközelebbi huszárosztályi parancsnoksághoz. 2. Csak abban az esetben lehetséges, ha valakivel adoptáltatja (örökbefogadhatja) magát. 3. A legközelebb fekvő erdőgazgatóság van hivatalba facsemétet kiszolgáltató. 4. Csak harminc életévét betöltött egyén lehet. 5. Forduljon utbaigazgatásért az osztrák követséghez (Budapest, V., Akadémia-u. 17. szám.) 6. London, Daily Mail, Northcliffe House, Magyarul is írhat.

Kérdés: 1. Lehet-e előtorozás útján a katonasághoz bejutni? 2. Van-e felvétel a

pénzügyőrséghez? 3. Milyen állami szolgáltatásnál van felvétel és milyen feltételek mellett? (N. K., Bőszénfa.) — **Felelet:** 1. Forduljon a járási népgondozó kirendeltséghez. 2—3. Fájdalom, nincs felvétel.

Kérdés: A gazdasági rendelet értelmében minden bekebelezett adósság kamata csökken-e 5 és félszázalékra akkor, ha az adós nem kéri annak 5 és félszázalékra való leszállítását? (2962. sz. előfizető.) — **Felelet:** Az adósnak egy jövedelemegoszlási kimutatást kell minden hitelezőjének bemutatni s igazolni gazdai adósi mivoltát, amely esetben 5 és félszázalék kamatkedvezmény minden további nélkül megilleti.

Kérdés: Kántortanítóknak javadalmi részén keresztül megy egy vadvizárok, kit terhel ennek fenntartása? (K. K. 1176. sz. előfizető.) — **Felelet:** Az árok rendbentartására való felügyelet a közigazgatási hatósághoz tartozik. Hogy ki tartozik azt rendbentartani, etekintetben többféle szempont játszhat közre, így, hogy az árok megy-e más földeken keresztül, hogy milyen hosszú, milyen mélységű, közérdekű-e annak tisztán és rendbentartása, stb. Ezért így választ adni nem tudunk, azonban forduljon a főbírói hivatalhoz, hogyha ezzel kapcsolatban valamilyen panasza van és kérje ott az orvoslását.

Kérdés: 1. Apám 1921-ben Amerikában meghalt, anyám 68 éves, kell-e neki párbert fizetni? 2. 1920-ban 50 forintot betettem a Hangya-szövetkezetbe, mennyit ér az ma, mert kamatot sem fizetnek? (B. L., Sajókeresztúr.) — **Felelet:** 1. A párbert fizetni kell, mivel a kivetés alapját az ingatlan vagyon képezi. 2. Az elhelyezett 100 koronás tőke kamatok nélkül körülbelül 3.30 pengőt ér.

Kérdés: Érdemes-e fehérherére méhekkal vándorolni és a méhekkal legeltetett fehérherére maghozama ezáltal csökken-e vagy emelkedik? (H. S., Ajka.) — **Felelet:** A fehérherének méhekkal való legeltetése a maghozamat 80—100 százalékkal emeli. Vándorolni azonban csak akkor érdemes, ha megfelelő kiterjedésű legelők állnak a méhek rendelkezésére. Tíz család méhhez 3—4 kilométeres körzetben, míg 100—200 családdal 100 kilométeres körzetbe is érdemes vándorolni, mert kellő mézhozamat biztosítanak, ha megfelelő kiterjedésű legelők fekszenek a körzetben belül.

Kérdés: Hol szerezhetnék be legolcsóbban egy vagon tengerit? (Ö. J., Csongrád.) — **Felelet:** Forduljon a „Futura” szentesi (Lakatos Tibor), vagy szegedi (Ádler gabona- és terménykereskedése) bizományosához.

Kérdés: Kinek adhatnám el egytételben 200 kg sulyu rozmaringalma természet? (Peregi Római Katolikus Kör.) — **Felelet:** Próbálja felajánlani megvételre a Háztartás Termelő-, Értékesítő- és Fogyasztási Szövetkezetnek (Budapest, IX., Közraktár-u. 30.), vagy a Magyar Köztisztviselők Fogyasztási, Termelő és Értékesítő Szövetkezetének (Budapest, IX., Mester-u. 15—17.).

A m. kir. földmivelségi minisztérium 29.122/1933. számú engedélye alapján

fajtszta szőlőjtványok és szőlővesszők olcsón beszerezhetők:

Kerékyártó János telepen, Abasár-ujtelep, 615. sz. (Heves megye.)

Kérdés: Mennyit ér ma 1200 koronás hadikölcsönkötvényem? (B. Gy., Ásvány.) — **Felelet:** Jelenleg a tőzsdei árfolyama 100 pengőnként 24 fillér. Ha el akarja adni 1200 koronás kötvényét egy banknak, legfeljebb 2 pengőt kap érte. Ezért leghelyesebb, ha nem foglalkozik az eladással, hanem megvárja a miniszterelnök ur által a nyáron bejelentett méltányos hadikölcsönvalorizáció időpontját.

Kérdés: Mi a címük a következő szerkesztőségeknek: „Falusi esték”, „Napkelet”, „Nyugat”? (R. Z., Ispánk.) — **Felelet:** „Falusi esték”: Budapest, VI., Podmaniczky-u. 37. Gyököcssy Endre szerkesztő; „Napkelet”: Budapest, VII., Rózsá-u. 23.; „Nyugat”: V., Vilmos császár-ut 34. szám.

Kérdés: Mennyit ér 1915-ben jegyzett 1100 korona hadikölcsönkötvényem? (S. M., Törökszentmiklós.) — **Felelet:** 2 pengő és 80 fillért. Olvassa el B. Gy. Ásvány címre küldött üzenetünket. Többi kérdéseire a legközelebbi számban válaszolunk.

Kérdés: 1. Milyen feltételek mellett ad a kormány kiszagadónak gyümölcsfeldolgozó kölesönt? 2. Hány holdasig? 3. Hogy lehet ehhez hozzájutni? (T. S., Jászfelsőszentgyörgy.) — **Felelet:** 1—2—3. sz. A kormány a gyümölcsfeldolgozó-aklotól folyó év május hó 31-én lezárta. Egyelőre még nem lehet tudni, hogy az 1934—35. költségvetési évben újra fel fogják-e venni a gyümölcsfeldolgozó kölesönök folyósítását. Másik kérdésére legközelebbi számunkban válaszolunk.

Kérdés: Egy éves diófacsémétet fa gyás ellen milyen módon kell megvédeni? Ezidőszerint feleskérni eleget-e ez? (Á. I., Soltszentimre.) — **Felelet:** Ha kevés fája van, szupszalmával kötözze be törzsüket, ennél többet nem lehet tenni.

Kérdés: Hány fajta herefejtő gép van és melyik a legalkalmasabb lucerna- és hereszeplésre? Hol kaphatnék használt herefejtőt? Hirdetik-e a „Vasárnap”-ban, ha valaki gépet akar venni? (Nádudvari előfizető, 4515. sz.) — **Felelet:** Ma már nagybárá csak herefejtő dobokat készítenek a gépgyárak, melyek a gabonacséplőbe beleszerelhetők. Irja meg, hogy hány lóerős és milyen gyártmányu a cséplőgépe s akkor érdeklődhetünk ára iránt. Hirdetést készsággel közlünk.

Kérdés: Hány számmal kell egy szalag alatt lenni, ha csomagban küldik az újságot? (W. M., Szentlászló.) — **Felelet:** Legkevesebb 25 példány csomagos járása mellett nyujthatnánk kedvezményt.

Kérdés: A vagyonváltásföldek után járó egy évi törlesztő részlet egyharmad részét elengedik-e az 1932. és 1933. évre, mint ahogy 1929., 1930., 1931. években tették? (V. J., alsó, Nagyköcsk.) — **Felelet:** Elengedték 1932. évre a 3200/1932., 1933. évre pedig a 15.560/1933. számú miniszterelnöki rendelettel. A házhelyekre azonban a kedvezmény nem vonatkozik.

Kérdés: Huszonhat éve vagyok megszakítás nélkül egy gazdaságban, hova kell fordulnom, hogy a földmivelségi minisztérium kitüntetésben részesüljek? (Sz. I., Sióagárd.) — **Felelet:** Kérvenyét Tolna-megye főispánjánál kell beadni, de sietnie kell, mert 1934. január 1-ével a felterjesztési idő lejár. Azonban közölnünk kell, hogy Tolna- és Somogy megyékben az 50 évet egyhelyben töltött gazdasági cselédek száma oly nagy, hogy emiatt Ön kitüntetésben egyelőre valószínűleg nem részesülhet.

Kérdés: Hol szereshetnék tavasszal 200 darab legkiválóbb minőségű kacsalajt és hol kaphatnék oleson kellettő gépet bérbé, vagy örökáron? (Ifj. K. Á. J., Maconka.) — **Felelet:** Forduljon kérséggel közvetlenül a Baromfitenyésztők Országos Egyesületéhez, Budapest, IX., Üllői-ut 25., hol felvilágosítást fog kapni fenti kérdésére. Egyben azonban itt is közölhetjük, hogy a fajkacsa tojások ára darabonként 20 fillér között mozog, valamint azt is, hogy használt kellettő gépek jutányos áron kaphatók a megemlített fenti címen, úgyhogy helyesebben teszi, ha nálunk vásárol egyet, mintha drágán máshonnan kölesönözne.

Kérdés: Milyen egy mustsűrítő készülék? (O. F. Gy., Kerecsény.) — **Felelet:** A must és különféle gyümölcsnedvek felesleges víztartalmának elpárologtatására a konzervgyárak az ugynevezett kettősfalú, vízfürdős üstököt használják. Ezek az üstök különleges technikai felszereléssel nem igényelnek, megfelelő helyiségben könnyen fel lehet azokat állítani. Egy-egy üsttel lehet paradicsomot, gyümölcsöt, mustot, stb. besűriteni. A készülék drága, felszerelve belekerül körülbelül háromezer pengőbe, kisebb üzem tehát nem tudja gazdaságosan kihasználni. Működéséről bővebb szakleírást ehelyütt nem adhatunk, mivel az igen kevés embert érdekelne, ellenben: Láng L. Gépgyár (Budapest, Váci-ut 152—156.), vagy Magyar Vegyipari Gépgyár (X., Noszlopi-u. 1.) levélbeli felkérésre szívesen adnak ábrás tájékoztatót és árajánlatot. Használt állapotban ritkábban lehet ilyen sűrítőt kapni. Olyan körzetben, hol nagy bortermeles van, esetleg a gazdaságos, vagy ha van, a pincészeteknek célszerű egy ilyen készüléket beszerezni, hogy a bortermelek mustját szükség szerint besűritthessék részben eladás végett, részben pedig oly rossz eljárattal, mint az ideí, silányabb boraikat a bortörvényben előírt feltételek betartása mellett feljavítsák, azaz a bor alkoholtartalmát emeljék. Egy bortermelei közület már jól kihasználhatja a gépet, mert bérbé végezhetik vele a sűrítést és így 10—15 év alatt letörlesztést nyerhet az ára.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

K. P. Csesztreg. Ismételtlen megköszönjük Önnek nagyszerű munkáját. Kérjük, tartson meg bennünket továbbra is ragaszkodásában. Örömmel vesszük és várjuk újabb cikkét. Készséggel közöljük olvasóink okos és közérdekű írásait. — **Ifj. H. Gy. Nagybatony.** Igaz szívvel köszönjük elismerő sorait. Nincs szebb jutalmunk, mint olvasóink hozzánk való őszinte ragaszkodása és elismerése. Küldevényét érdeklődéssel várjuk. — **G. I. Vág.** A kért fizetést elküldöttük; természetesen naptárt is kap. — **H. S. Szentgáliskér.** A gárda tagjai lapunk terjesztésének munkáját önzetlenül, lelkesedéssel végzik. Jutalmuk érte teljes köszönetünk és az a felemelő érzés, hogy igaz ügyet támogatnak. — **N. Gy. J. Makó.** Érdekes írások; komoly tehetségre vallók; kár, hogy csak lemondás van bennük. A „Tavaszi vers ősszel” címűt azonban, mintha nem az a kéz írta volna, mint aki a többieket. Közölje velünk, mióta ír. kicsoda Ön, mi a foglalkozása, végzettsége? — **K. J. Zebeczke.** Előre is hálásan köszönjük szíves ígértét, meg vagyunk

győződve róla, hogy fáradozásait siker koronázza. — **G. A. Besenyőtelek.** Előző füzetünk teljes egészében Önt is illeti. — **T. A.-né Kezel.** Rejtvényeiből közlünk. — **F. A. Herend és Sz. M. Budapest.** A kért Bohn József-féle esemegeszőlőmintatelep képes szőlőösszjárjegyzékét Kistemplomtanáról (Csongrád-megye) elküldöttük. — **Ifj. K. Á. J. Maconka.** A pénz beérkezett, a naptárt természetesen valamennyien megkapják.

T R É F Á K

Gyermekszáj.

— Nagypapa, kérem, a rendőrség halászzattal is foglalkozik?
— Miért, kisfiam?
— Mert hallottam, hogy már megint egy sikkasztó akadt a horgukra.

A fizetéscsökkentések idejében.

— Tetszik tudni, főnök ur, én borzasztóan irigyelem ezeket a koplalművészeket.
— Miért?
— Mert valahányszor abbahagyják a koplalást, mindannyiszor esznek valamit.

Egy kis félreértés.

— Tegnap elvesztettem az uralmat az autóm felett.
— Ne beszélj! Hogy történt a dolog?
— Jött a pénzbeszedő és a havi részletet nem tudtam megfizetni.

A fiatal nagymamák korában.

— Gratulálok, Zalikám, az örökségedhez.
— Miféle örökséghez?
— Ép olvasom, hogy Angliában meghalt a világ legöregebb bubifrizuras asszonya.
— Na és?
— Te fogod ezt a címet örökölni.

Igy nem nehéz.

— Látnod ott azt az embert? Évek óta nem fizet házbért.
— Igazán? Hol lakik?
— A saját házában.

REJTVÉNYEK

1. Szórejtvény.

evőeszköz férfinév

(Beküldte Molnár Sándor Tarról.)

2. Pótlórejtvény.

—lap
—árgy
—zom
—ant
—ó
—ngyal

(Beküldte Jenczer János Cserdiből.)

3. Szórejtvény.

csődör Y

(Beküldte Tarr János Egerágról.)

4. Pontrejtvény.

K . m . n . v . t . g . a . a .

(Beküldte Gergye Ferenc Felsőmocsoládáról.)

5. Szórejtvény.

d forr
(é=e) (d=s)

(Beküldte Takács Andrásné Keczlől.)

A rejtvények helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával együtt a jövő évi első számban közöljük.

Kérjük olvasóinkat, hogy a rejtvények megfejtését tíz napon belül okvetlenül juttassák el hozzánk, mert az elkésve érkező megfejtők nevét nincs módunkban közölni.

A 48-ik számban közölt rejtvények helyes megfejtése:

1. Szórejtvény: **Detektív.** 2. Pontrejtvény: **Ökörsmet.** 3. Szórejtvény: **Örsmet.** 4. Szórejtvény: **Szerfelett.** 5. Szórejtvény: **Kétszerszűlt.**

Megfejtették: Békefy László, Simon Viktor, Szücs János, Niklai István, Fekete Pál, Günther Ferenc, László Irén, Szekeres Márton, Vargha Anna, Máté-Tóth Gyula, Nagy Péter, Kovács Gábor és Szücs Ferenc.

Jutalomkönyvet nyertek: Békefy László (Zalakoppány) és Szücs János (Pereked).

A 49-ik számban közölt rejtvények megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával együtt jövő héten közöljük.

Vásárok jegyzéke.

Vasárnap, december hó 17-én. Állat- és kirakodóvásár: Csépa, Szarvas.

Hétfő, december hó 18-án. Állat- és kirakodóvásár: Fehérgyarmat, Gödöllő, Jászkarajenő, Kapuvár, Kálóz, Kisvárd, Kőszeg, Letenye, Martonvásár, Mezőkeresztes, Miskolc, Mohács, Moson, Nagyvásony, Nova, Pásztó, Putnok, Recsk, Tokaj, Vác. — **Ló-, marha- és kirakodóvásár:** Somlóvásárhely. — **Kirakodóvásár:** Nagylózs, Ózd, Tatabánya.

Kedd, december hó 19-én. Állat- és kirakodóvásár: Kölesd, Martonvásár, Nagyvásony, Nemesdéd, Pásztó. — **Ló-, marha- és kirakodóvásár:** Berzence, Tamási. — **Marha-, sertés- és kirakodóvásár:** Balkány. — **Sertés- és kirakodóvásár:** Borsodnádásd.

Szerda, december hó 20-án. Állat- és kirakodóvásár: Alsónémedi, Csepreg. — **Ló-, marha- és kirakodóvásár:** Zalaszentgróth. — **Sertés- és kirakodóvásár:** Rudabánya.

Csütörtök, december hó 21-én. Állat- és kirakodóvásár: Bodvaszilas, Sátoraljaújhely, Süttő, Szentlőrinc, Szob. — **Állatvásár:** Celdömölk. — **Ló-, marha- és kirakodóvásár:** Sajtoskál. — **Marha-, sertés- és kirakodóvásár:** Szentgotthárd. — **Kirakodóvásár:** Rajka.

Péntek, december hó 22-én. Állat- és kirakodóvásár: Csenger, Veszprém.

A VILÁGGYUJTÓGATÓ

REGÉNY ★ ANGOL BÓL FORDITOTTA: VÉCSEY LEÓ (54)

Tíz perc multán a két férfi kiszállt a központi pályaház üvegcsarnoka előtt és gyors léptekkel tartott a teherárufelvétel osztálya felé, itt azután a tolongásban nyomuk veszett — akárhogyan is kutatgatott fürkésző szemmel utánuk a kocsis, meg a sarkon álldogáló hordár, no meg a bejárati kapu mellett kéregető féllábu verklis.

VI.

Dansky Viktor tervei.

Londonban vagyunk, a világhírű Andreas-cég főnökének dolgozószobájában. Az Andreas-cég a világ legnagyobb hadihajó-építő vállalata, mely sok millió font sterling alapítókéval rendelkezik és megrendelői Amerika és Európa összes nagyhatalmai, valamint egész sereg kisebb állam.

A főnök privát dolgozószobájába, természetesen az egész óriási épülettömegben a legnehezebb bejutni. Tekintettel a rája súlyosodó nagy felelősségre, a főnök apró-cseprő ügyekkel nem foglalkozhat. Telefonon közli rendeleteit egész csomó aligazgatóval, akik különben szintén nagy kiterjedésű alosztályokért viselik a felelősséget. Csak a legfontosabb szálak futnak össze a vezető igazgató kezeiben.

Maga Andreas György ur, a teljhatalmu igazgató csak államfőkkel, miniszterekkel és generálisokkal áll szóba, akik alacsonyabb rangban vannak, azoknak meg kell elégedniük, ha alárendeltjeivel tárgyalhatnak. Három-négyezer alkalmazottja közül csak száz ismeri őt, azok is nagyobbrészt csak látásból.

Egy szép késő őszi napon Andreas György titkos tanácsos fejedelmi pompával berendezett dolgozószobájában ült, mely mellett várószoba, szalón és fürdőszoba volt és könnyű cigaretta illatos füstjébe bámult elgondolkozva.

Ekkor egy szolga lépett be, aki névjegyet hozott. A főnök türelmetlenül kapta le a tálcáról a kis kartonlapot és olvasta:

DANSKY VIKTOR
örnagy.

A főnök felhuzta az orrát.

— Ki ez a Dansky? Miféle ör-

nagy?! Forduljon ügyével csak Smith igazgatóhoz.

— Azt mondotta, hogy már ott volt, de ezt az ügyet csak a tanácsos urral tárgyalhatja meg.

— Akkor kérdezze meg előbb tőle, hogy mily ügyben akar velem beszélni?

A szolga kiment és a következő válasszal tért vissza:

— Dansky őrnagy pánccéloscirkálót akar rendelni.

— Bocsássa be — mondta a főnök és most már elébe sietett látogatójának.

— Őrnagy ur, — üdvözölte őt — örvendek, hogy látom, Isten hozta. Kérem, ne tartson udvariasságnak előbbi eljárásomért, de nem sejtettem, hogy egy gyalogsági tiszt egy pánccéloscirkálót akar megrendelni. Kinek a számlájára lesz, őrnagy ur? Melyik nagyhatalomnak állok a szolgálatára?

A látogató kurtán felnevetett:

— Semelyiknek sem, igazgató ur — mondotta jókedvűen — ezt a hadihajót én a saját számlámra rendelem . . .

— Mit mond?

— Csiptetőjét megigazitotta orrán és úgy bámult vendégére az igazgató. Az idegen azonban nyugodtan ült helyén.

— Mit mondott kérem? — ismételte. — Rosszul értettem?

— Oh, nem, titkos tanácsos ur.

— Az Ön számlájára?

— Igen.

— Még sohasem hallottam, hogy magánembernek hadihajóra lett volna szüksége.

— Nem?

— Igazán nem.

— Mondja, tanácsos ur — és Dansky előrehajolt, hogy a tanácsos szeme közé nézhessen — mit ad Ön nekem, ha én önöknek egy kis világháborút rendezek?

Az Andreas-cég főnöke visszahanyatlott székében és úgy nézte vendégét, mintha az örült lenne.

Szentül meg volt győződve, hogy valami szegény, elmezavarodott ember került eléje.

— Nos? — sürgette Dansky — mit válaszol?

Andreas igazgató tudta, hogy közveszélyes örültekkel szemben az a legbiztosabb védekezési mód, ha az ember behelyezkedik rögzeszméikbe. Ezért így válaszolt:

— Hát mennyit kíván ezért, őrnagy ur?

— Ötven millió dollárt — válaszolta egyszerűen Dansky.

— Hm!

— Ez nem sok, ha minden költséget én viselek. Nem marad nekem több tíz milliónál.

— De hogy jutott arra az eszmére, hogy ily ajánlattal álljon elő?

— Én ismerem az Ön cégét, Andreas ur; ez a cég biztos, de tulnehézkés. A befektetett pénz nem hozza meg a kellő kamatát. Üzletének részvényesei zugolónak, mert nem kapnak osztalékot. Akarja, hogy részvényei még tovább zuhanjanak — ez a kérdés?

A főnök csodálkozva pillantott fel. Ez a vakmerő következtetés egy cseppet sem felelt meg valami örült gondolkodásának.

— Ugy-e, teljesen igazam van, tanácsos ur?

— Hm! Induljunk ki abból, hogy részben igaza van.

— Finom mosoly jelent meg az őrnagy keskeny, energikus ajkai körül.

— A jelenleg uralkodó nyugalom azonban mindenképpen békére utal — jegyezte meg a tanácsos. — Egyetlen felhő sincs a politika egén.

— Azt nem merném állítani — mondotta némi gondolkodás után az őrnagy. — Bulubisban például és a szomszédos államban . . .

Andreas ur legyintett.

— Oh, Istenem, mit számít az?

— Hát Németország? . . . Hadgyakorlat és csapatösszevonások a francia és orosz határon? Oh, a mi információink elsőranguak! Mondjak valamit, amire egyszerre feltétlenül hinni fog a szavaimnak? Két szó mindössze!

— S mi az?

— Amerika — háromszáz!

(Folytatjuk.)

ELADÓ

10 Hungária-kaptár méh:

bármikor átvehető; kitelelés szavatolva; mérsékelt ár; hozzáemértőt betanítom.

HOCK SÁNDOR,
Ajka, Veszprém megye.

VÁSÁR ÉS PIAC

Fővárosi árak december hó 12-én.

GABONATÖZSDE.

Készárúpiac. Buza: tiszai 77 kg-os 7.40—7.65, 78 kg-os 7.50—7.75, 79 kg-os 7.60—7.85, 80 kg-os 7.70—7.95, felsőtiszai 77 kg-os 7.25—7.40, 78 kg-os 7.35—7.50, 79 kg-os 7.45—7.60, 80 kg-os 7.55—7.75, jársági, fejmegyei, dunántúli, pestvidéki, bácskai 77 kg-os 7.15—7.25, 78 kg-os 7.25—7.35, 79 kg-os 7.35—7.45, 80 kg-os 7.45—7.55. — Pestvidéki rozs 4.05—4.15, egyéb 4.05—4.15; **takarmányárpa** elsőrendű 6.80—7, másodrendű 6.60—6.70; sörárpa elsőrendű 10.50—11.50, másodrendű 9—9.50, harmadrendű 7.50—8.50; zab elsőrendű 8.20—8.30, másodrendű 8.10—8.20; tiszántúli **tengeri**, új 5.90—6.05, tengeri, ó 8.15—8.25; **körpa** 6.10—6.20, 7-es liszt 9—11.50, 8-as liszt 8—8.20 pengő métermázsánként.

Határvidéki. Buza márciusra: 7.81—7.82, májusra: 7.94—7.95. **Ros** márciusra: 4.83—4.85, májusra: 5.05. **Tengeri** májusra: 7.97—7.98, júliusra 8.40 pengő métermázsánként.

Vetőmagpiac. (Mauthner Ödön Magtermelő és Magkereskedelmi Rt. heti jelentése.) **Lóheremag:** Csak elvétve fordultak elő kötések, változatlan árak mellett. A lucerna üzletben teljes pangás észlelhető, kétségtelenül kedvezőtlenül befolyásolják az árak alakulását az erőltetett eladások érdekében tett ajánlatok. **Baltacim** és **fehérheréből** még vannak készletek, melyek azonban túlnyomórészt silány minőségűek és csak nehezen helyezhetők el. **Takmag** iránt a kereslet megéledt, ára az utolsó napokban gyorsan emelkedett. Ugyanez áll fehér napraforgóra, ebből a készletek már igen korlátozottak. **Mák.** A még eladatlan mennyiségek igen tekintélyesek és miután az elhelyezési piacokon érdeklődés nem mutatkozik, a további ármorzsolódás nem volt elkerülhető. — **A budapesti áru- és értéktőzsde hivatalos jegyzései nyersáruért 100 kilonként budapesti paritásán:** repace 24.50—25.50, köles vörös 8—8.25, köles, vegyes 7.50—8; lucerna 125—135; lóhere ar. 152.5—167.5; tavaszi búkköny 9.05—10.05; lenmag n. 26—27; elsőrendű 25—26, másodrendű 23—24; napraforgó, fehér 18.5—19.5; napraforgó, vegyes 10.75—11; kék mák 42—43.5; borsó, Viktória 10.5—11.5, expressz 15.5—16.5; bab: szokvány 11.25—11.50, gömbölyű, fűrj 18—19, hosszú 17—18;

Hatósági engedéllyel rendelkező és felügyelet alatt álló szőlőoltványt termelő gazdaságokban nagyobb mennyiségű csemege, bor- és legkiválóbb különlegességek:

elsőosztályú gyökeres szőlőoltványok kerülnek eladásra.

Szükségem van 4—5 százezer darab sima Riparia Portalis, Riparia Berlandieri, Teleki 8. B vadverszőre.

Az oltványokról szaktanácsokkal el látott képes árjegyzéket díjmentesen küldök. A sima vadverszőkről árajánlatot kérek.

Tóth József szőlőoltvány-telepe.
Gyöngyös, postafiók 82.
Visontai szőlőhegy.

burgonya: Krüger, étk. 3—3.20, Ella, étk. 3.70—4, nyári rózsza 5.20—5.70, ősz rózsza 4.20—4.50; lencse, kisszemű 21—24, nagy 27—37; szárított répaszelet 6.50—7 pengő métermázsánként.

Abraaktarmányiac. Árpakorpa 7.25, borsóhét 5.75, borsókorpa 5.75, buzakonkoly 5.50, konkolydara 6.50, lenmagpogácsa 13, napraforgópogácsa 9.50, repcepogácsa 8, rozskongoly 4.90, rozskorpa 6.25, rozstakarmányliszt 7.25, tökmagpogácsa 13 pengő métermázsánként.

Takarmányvásár. Réti széna, másodrendű 4—4.90, harmadrendű, csomagolásra 3—3.90, sarjuszéna 3—3.50, muharszéna 5.20—5.60, lucernaszéna 5.60—6.30, zabosbikkonyiszéna 4.80, atomszalma, másodrendű 2.80—3 pengő métermázsánként, zsupszalma 3.50; zsupszalma, egy kéve 30 fillér.

Tenyészmarhák és jármosókrók. Elsőrendű belföldi jármosókrók (tarka) 40—44, elsőrendű belföldi jármosókrók (fehér) 38—40, másféléves úszók 38—40, másféléves tinók 38—42, fiatal, friss fejős tehén 55—65 fillér kilogrammonként élőszulban.

Borjuvásár. Élő borju, belföldi szopós, elsőrendű 84—88, kivételesen 90, másodrendű 78—83, harmadrendű 66—76, élő bárány 52 fillér kilogrammonként.

Sertésvásár. Könnyű sertés 67—70, közepminőségű 73—75, nehéz sertés 77—78 fillér kilogrammonként élőszulban.

Juhárak. Külföldnek megfelelő prima, fiatal ürök, páronként 100 kg, vagy azon felüli szulban 44—50, prima, fiatal bárányok páronként 75—80 kg között 36—40 fillér kilogrammonként, valamennyi gazdaságban, etetés-itatás után mázsálva, páronként 6 kg szulevonással.

Gyapju. Hazánkban az idei gyapjuszezon befejezettnek tekintendő és a legutóbbi héten a rendelkezésre álló jelentékeny készletekből forgalom nem volt. Legutóbb A/A/A elsőrendű minőségű és különlegesen magas rendementu nagyuradalmi fésűgyapjuért 1.80—1.85 pengőt fizettek 80 százalékos, kamatmentes előleggel.

Tej és tejtermékek: Teljestej 32, lefőltött tej 6—10, tejszín 240—280, tejfel 120—160 fillér literenként. Centrifugált vaj 220—260, szedett vaj 180—220, tehéntúró 40—80, juhsajt 120—200, grói 220—240, trappista 160—240, emmentáli 220—340 fillér kilogrammonként.

Baromfi és tojás. Élőbaromfi: Tyuk 1.40—2.50, csirke 0.60—2, pulyka 2.20—4.50 pengő darabonként. — **Leölt baromfi:** Tyuk 1.10—1.50, csirke 1.20—2.10, ruca, hizott 1—1.30, lud, hizott 1—1.30, pulyka, hizott 1.20—1.50, libamáj 3—8 pengő kilogrammonként. Teatojás 10—13, fésztojás és apró 9—10 fillér darabonként.

Zsir és szalonna: Szalonna, olvasztani való 1—1.12, sózott, kenyér 1.30—1.80, füstölt 1.40—1.80, háj 1.08—1.28, tepertő, zsír 1.20—1.60, sertészsír, helybeli 1.04—1.20 kilogrammonként.

Halpiac. Ponty, élő, nagyság szerint 1—1.60, harsca 2.40—4 pengő kilogrammonként.

Zöldség: Sárgarépa 10—20, zeller 12—28, kalarábé 12—20, karfiol 35—80, vörshagyma, makói 7—10, közönséges 6—10, fokhagyma 16—40, cékla 12—20, fejeskáposzta 8—20, savanyított káposzta 24—34, kelkáposzta 12—50, vöröskáposzta 10

—30, fejjesaláta 8—24, torma 4—140, burgonya, ősz rózsza 6—8, nyári rózsza 8—12, Ella 5—7, kifli 10—20, tömör csiperkegomba 140—240, szegfűgomba 140—160, tők, főző 20—28, süttőtök 12—18, sóska 50—140, paraj, tisztított 40—80, fekete-retek 12—24 fillér kilogrammonként. Hónaposretek esomónként 8—16 fillér.

Gyümölcs: Alma 32—90, körte 50—80, naspolya 50—80, áfonya 80—110, csemege-szilva 80—160, kevert szőlő 60—80, dió 100—140, dióbél 320—500,ogyoróból 320—460, héjazott mandula 400—700, gesztenye 40—60 fillér kilogrammonként.

Vad és vadhus: Szarvascomb 2, gerinc 3—4, lapocka 0.60—1, többi része 0.30—0.40, őz, gerinc 3—4.50, comb 2.80—3, többi része 0.30—0.40, vaddisznó, gerinc 2.80, comb 2.40, többi része 0.80—1.60 pengő kilogrammonként. Nyul, borbén 1.50—3.20, fácán 1.50—2.50, fogoly 0.60—1.20 pengő darabonként.

Fűszer, mák, méz és háziszappan: Paprika, édes, nemes 4—5.20, félédes 3.60—4, rózska 3.20—3.60, erős 2.80—3.20, kereskedelmi 2.40—2.80, mák, kék 70—96, pergetett méz 1.40—1.60. Háziszappan, szín 1.20—1.40, közönséges 0.80—0.96 pengő kilogrammonként.

Borpiac. Az Alföldön a kistermelők alacsonyfokú áruért 1—1.20, 9 fok körüli áruért 1.20—1.40 pengőt, 10 fok körüli áruért ennél többet is kérnek hektoliterfokonként. Uradalmi tételekért 10 fok körüli 1.60—1.80, 10 fokon felül 1.80—2, 11 fokos és ezenfelül tételekért 2 pengő felüli árt is fizetnek hektoliterfokonként, ab termelő állomás. Óborokban a magasabbfokú tételeket keresik. A nagykereskedelemben 2.50—2.80 pengőt is fizetnek hektoliterfokonként.

Fapiac. A nemzetközi fenőfakartel vezető cégei december 4-én és a rákövetkező napokon Budapesten értekezletet tartottak, amelynek tárgya az árak felemelése, a minőségi hitelfeltételek megszigorítása volt. Az új árak januárban lépnek életbe. **Tüzifában** a kereslet kissé megéledt és az árak is javultak. Bikkhasábert 285, bikkdorongért 240—245, kétéves cserhasábert 250—255, egyévesért 225—230 pengőt fizetnek budapesti paritásán. — **Lombfában** a forgalom gyenge, tölgy- és bikkfában kisebb üzletkötések történtek, nyomott árak mellett.

Idegen pénznemek vételi és eladási ára december hó 12-én. Az első szám azt az összeget jelenti, amelyet kapunk a banktól akkor, ha eladunk idegen pénzt. A második szám azt az összeget jelenti, melyet nekünk kell a banknak fizetni, ha idegen pénzt vásárolunk. **Száz pengőnél többé kerül száz darab:** Angol font 18.70—19.10, dollár 363—373, kanadal dollár 360—380, hollandi forint 231.65—233.05, német márka 135.70—136.60, svájci frank 110.70—111.40 pengő. — **Száz pengőnél kevesebbé kerül száz darab:** Csehkorona 16.95—17.07, szerb dinár 7.80—8.30, francia frank 22.30—22.50, lengyel zloty 64.65—65.15, román leu 3.42—3.46, bolgár leva 4—4.26, olasz lira 29.90—30.20, osztrák schilling 78.70—80.70 pengő.

KIADJA:

„FALU” ORSZÁGOS FÖLDMIVÉS-
SZÖVETSÉG
FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ:
MAYER EMIL

A BUDAPESTI RÁDIÓ

MŰSORA: 1933 DECEMBER 17—23.

BUDAPEST I. 550.5 m

Vasárnap

17

9.15: Hírek. 10: Református istentisztelet a Kálvin-téri templomból. Prédikál Muraközy Gyula jelkész. 11: Egyházi népének és szentbeszéd a Jézus Szíve-templomból. Szentbeszédet mond P. Bangha Béla dr. jézustársasági házfőnök. 12.25: Időjelzés, időjárás- és vízállás-jelentés. 12.30: Emlékkönyv Szóts Ernő halálának első évfordulóján. 2: Gramofonlemez; operarészletek, műdalok. Közben 2.30: „Rádiókrónika”. Elmondja Papp Jenő. 3: A földművelésügyi minisztérium rádióelőadásorozata. Prack László dr. m. kir. gazdasági akadémiai tanár: „A termeléspolitikai intézkedések eredményei 1933-ban”. 3.45: Budapesti Hangverseny Zenekar; szórakoztató zene. Közben 4.30: „Vidéki színházaink a magyar műveltség szolgálatában”. Galamb Sándor dr. előadása. 5.30: „Igazítás a becsület körül”. Dallos Sándor elbeszélése. 6: Bura Sándor cigányzenekara. 7.30: Sporteredmények. 7.40: Színműelőadás a Studióból. „Két leány”. Színmű 4 felvonásban, hat képernyő. Irta Körös Andor. Utána kb. 9.25: Hírek. 9.45: Roosz Emil zenekara; könnyű muzsika. 10.45: Pertis Jenő cigányzenekara.

Hétfő

18

6.45: Torna. Utána: Gramofonlemez. 9.45: Hírek. 10: 1. A tokaji bor 100 évvel ezelőtt. 2. Tíz perc egészségügy: Miért kell mérni a beteg lázát. (Felolvasás.) Közben: Gramofonlemez. 11.10: Vízjelzőszolgálat. 12: Déli harangszó, időjárás-jelentés. 12.05: Szentiványiné, Bárány Erzsébet hegedül, dr. Vendéné, Boross Margit énekel, zongorán kísérj Polgár Tibor. Közben kb. 12.30: Hírek. 1.15: Időjelzés, időjárás- és vízállás-jelentés. 1.30: Mándits-szalonzene; szórakoztató zene. 2.40: Hírek, piaci árak, árfolyamok. 3.30: A rádió diákfelőrája. „Michelangelo Buonarrotti”. 4: Asszonyok tanácsadója. 4.45: Időjelzés, időjárás-jelentés, hírek. 5: Gramofonlemez; táncdalok. 6.05: „A vitaminok és az élet”. Szent-Györgyi Albert

dr. előadása. 6.30: A Budapesti Korál Kamara Ének- és Zenekar egyházzenei hangversenye a Salétrom-utcai templomból. 7.30: Az Operaház előadásának közvetítése. „A tenor”. Vigopera 3 felvonásban. Szövegét Irta Góth Ernő. Fordította Harsányi Zsolt. Zenéjét szerezte Dolmányi Ernő. Opera után kb. 9.50: Hírek, időjárás-jelentés. Utána: Pertis Pali cigányzenekara. 11: Heinemann jazz-zenekara; tánczene.

Kedd

19

6.45: Torna. Utána: Gramofonlemez. 9.45: Hírek. 10: 1. Gulliver utazásából. 2. A 80 éves Magyar Nyelvtudományi Társulat. (Felolvasás.) Közben: Gramofonlemez. 11.10: Vízjelzőszolgálat. 12: Déli harangszó, időjárás-jelentés. 12.05: Czicza József cigányzenekara. Közben kb. 12.30: Hírek. 1.15: Időjelzés, időjárás- és vízállás-jelentés. 1.30: Szikla-vokálkvartett; kurdalok. 2.40: Hírek, piaci árak, árfolyamok. 3: Testnevelési tanfolyam testnevelők részére. Brunner Éva; Bemutató tanítás. 4: „Ünnepi ébredgondok”. Vizváry Mariska háztartási előadása. 4.45: Időjelzés, időjárás-jelentés, hírek. 5: „Híres gavalérok”. Forró Pál dr. előadása. 5.30: Budapesti Hangverseny Zenekar; operarészletek. 6.30: Francia nyelvoktatás. 7: Gramofonlemez; könnyű muzsika. 7.30: „Milyen természeti kincsek után kutatnak Magyarországon”. Lóczy Lajos dr. előadása. 8: Herz Lili zongorázik; komoly zene. 8.40: Hírek. 9: „A fiatal Erkel kortársai.” d'Isoz Kálmán dr. előadása zenei szemelvényekkel. Közreműködik az Operaház tagjaiból alakult zenekar. Goda Gizella, Szende Ferenc és Závodszy Zoltán. Szünetben: Időjárás-jelentés. 10.40: Rigó Jancsi cigányzenekara.

Szerda

20

6.45: Torna. Utána: Gramofonlemez. 9.45: Hírek. 10: 1. Biedermeier-illetlen. 2. Lásznay palóc-verseiből. (Felolvasás.) Közben: Gramofonlemez. 11.10: Vízjelzőszolgálat. 12: Déli harangszó, időjárás-jelentés. 12.05: Állástalan Zenészek Szimfonikus Zenekara;

könnyű muzsika. Közben kb. 12.30: Hírek. 1.15: Időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. 1.30: Losonczy—Schweitzer Oszkár szalonzenekara; könnyű muzsika. 2.40: Hírek, piaci árak, árfolyamok. 3: Testnevelési előadás testnevelők részére. Strommer Viktorin dr. tihanyi apát: „Testnevelés és valláserkölcs.” 3.30: A rádió diáklélorája. „Küzdelem a tenger kékszalagjáért.” 4: Agyagfalvi Hegyi István meséi. 4.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 5: „A sifutó felszerelése.” Déván István előadása. 5.30: Paul Tibor klarinétozik, zongorán kíséri Polgár Tibor. 6: Olasz nyelvtanítás. 6.30: Bachmann-trió; szórakoztató zene. 7: Munkáskölőra. 7.25: Az Operaház előadásának közvetítése. 1. Farsangi lakodalmom” első felvonása. Vigopera. Szövegét írta Vajda E. Zenéjét szerzette Poldini Ede. 2. „Pesti karneval.” Tánccjáték Liszt Ferenc zenéjére, egy felvonásban. **A Farsangi lakodalmom I. felvonása után:** Hírek. **A Pesti karneval után kb. 9.50:** Időjárásjelentés. Majd kb. 9.55: Gramofonlemez: tánczene. Utána kb. 10.50: Toll Árpád és Janesi cigányzenekara.

Csütörtök 21

6.45: Torna. **Utána:** Gramofonlemez. 9.45: Hírek. 10: 1. Magyar városok: Vác. 2. A jónő. (Felolvasás.) **Közben:** Gramofonlemez. 11.10: Vízjelzőszolgálat. 12: Déli harangszó, időjárásjelentés. 12.05: Bardócz Margit hegedül, Lakner Ilonka énekel, zongorán kíséri Polgár Tibor. Közben kb. 12.30: Hírek. 1.15: Időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. 1.30: A Mária Terézia I. honvédegyalozred zenekara; szórakoztató zene. 2.40: Hírek, piaci árak, árfolyamok. 3: Testnevelési tanfolyam testnevelők részére. Budai Anna: Bemutató tanítás. 4: Sz. Szabó Mária előadása. „Mosolygó arcok”. 4.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 5: A m. kir. földművelésügyi minisztérium rádióelőadás-sorozata. Gazdatanfolyam. Kolbaj Károly gazdasági akadémiai tanár: „A helyes talajművelés”. 5.30: Zenekari hangverseny; szórakoztató zene. 6.30: Angol nyelvtanítás. 7: Diósy Edit énekel, zongorán kíséri Polgár Tibor; operáriák, műdalok. 7.40: „Fading. Egy író portréja”. Márai Sándor elbeszélése. 8.10: A Budafoki Munkásdalkör és a Csepeli Munkás Dalkör. 9: Hírek. 9.15: Kis Szinpad. „A tigris”. Vigjáték egy felvonásban. Irta Edmond Brisebarre. Fordította Moly Tamás. 10.05: Időjárásjelentés. 10.10: Veres Lajos cigányzenekara. 11: Mohácsi Jenő dr. felolvasa (gramofonkísérettel): „Das ungarische Lied” című költőművét. **Utána:** Guttenberg

György jazz-zenekara, Kalmár Pál ének-számaival.

Péntek 22

6.45: Torna. **Utána:** Gramofonlemez. 9.45: Hírek. 10: 1. Időszerű apróságok. 2. Asszonygondok. Ételreceptek. (Felolvasás.) **Közben:** Gramofonlemez. 11.10: Vízjelzőszolgálat. 12: Déli harangszó, időjárásjelentés. 12.05: Gramofonlemez. Közben kb. 12.30: Hírek. 1.15: Időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. 1.30: Sovánka György cigányzenekara. 2.40: Hírek, piaci árak, árfolyamok. 3: Testnevelési előadás, testnevelők részére. Jávor Albert: „A rendszeres munka lelki hatása.” 3.30: A rádió diáklélorája. „Az első magyar gyermekmentő”. (Brunswick Teréz). 4: „Hotel Robinson”. Tokaji György elbeszélése. 4.45: Időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. 5: „A tengeri háború”. Braun—Wimmer Viktor előadása. 5.30: M. Lévay Ilonka énekel, zongorán kíséri Polgár Tibor. 6.10: Gyorsírótanfolyam. 6.40: Somogyi szalonzenekar; szórakoztató zene. 7.40: A rádió külügyi negyedőrája. 8: Györy Pál dr. énekel, zongorán kíséri Polgár Tibor. 8.40: „A titokzatos Nagpolyó.” Párbeszéd P. Anghern Tivadar és Massány Ernő dr. között. 9.15: Hírek. 9.35: Budapesti Hangverseny Zenekar: komoly zeneművek. 10.50: Aradi Farkas Sándor cigányzenekara.

Szombat 23

6.45: Torna. **Utána:** Gramofonlemez. 9.45: Hírek. 10: 1. Nagyadónk és a külföld. 2. A babonák világa. (Felolvasás.) **Közben:** Gramofonlemez. 11.10: Vízjelzőszolgálat. 12: Déli harangszó, időjárásjelentés. 12.05: Eugen Stepat balalajkazenekara. Közben kb. 12.30: Hírek. 1.15: Időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. 1.30: Országos Postászenekar; szórakoztató zene. 2.40: Hírek, piaci árak, árfolyamok. 4: A Rádióélet meseórája. 4.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 5: „Angyaljárás a külföldi gyerekek karácsonyán.” Kibán Zoltán előadása. 5.30: A Magyar Kanáritenyésztők Egyesületének előadása. 6: Bertha István szalonzenekara. 7: Rádióamatőrposta. 7.20: Pertis Pali cigányzenekara. 8.15: Hírek. 8.30: „Téli.” Három egyfelvonásos. 1. Téli dal. Irta Babay József. Hangjáték 2 képből. 2. Téli idill. Irta Villányi Andor. 3. Betlehemjárás. Irta Gyula diák. Utána kb. 10.30: Időjárásjelentés. 10.35: Gramofonlemez.